

Vyúčtování daně z příjmů ze závislé činnosti v příspěvkové organizaci SOCIÁLNÍ SLUŽBY UHERSKÝ BROD

Michaela Mandíková

Bakalářská práce
2015

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta managementu a ekonomiky

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta managementu a ekonomiky
Ústav financí a účetnictví
akademický rok: 2014/2015

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Michaela Mandíková**
Osobní číslo: **M11607**
Studijní program: **B6202 Hospodářská politika a správa**
Studijní obor: **Účetnictví a daně**
Forma studia: **kombinovaná**

Téma práce: **Vyúčtování daně z příjmů ze závislé činnosti
v příspěvkové organizaci SOCIÁLNÍ SLUŽBY
UHERSKÝ BROD**

Zásady pro vypracování:

Úvod

Definujte cíle práce a použité metody zpracování práce.

I. Teoretická část

- Zpracujte literární rešerši týkající se výpočtu měsíční daňové povinnosti a ročního zúčtování záloh na daň z příjmu fyzických osob ze závislé činnosti.

II. Praktická část

- Proveďte analýzu výpočtů měsíčních daňových povinností a jejich roční zúčtování záloh u vybraných zaměstnanců.
- Zhodnoťte výsledky s možnostmi daňové optimalizace, zvažte rizika a jejich návaznost na účtování a navrhněte možná řešení.

Závěr

Rozsah bakalářské práce: **cca 40 stran**
Rozsah příloh:
Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná/elektronická**

Seznam odborné literatury:

ALINČE, František a Ivan TOMŠÍ. Katalog prací. 1. vyd. Olomouc: Anag, 2010, 503 s. ISBN 978-80-7263-614-3.
BOEIJEN-OSTASZEWSKA, Ola van, SCHELLEKENS, Marnix. European tax handbook 2012, Amsterdam: IBFD, c2012, 974 s. ISBN 978-90-8722-134-8.
MARKOVÁ, Hana. Daňové zákony: úplná znění platná k 1. 1. 2014. 23. vyd. Praha: Grada, 2014, 272 s. ISBN 978-80-247-5171-9.
PELECH, Petr. Zdanění mezd, platů a ostatních příjmů ze závislé činnosti v roce 2014. 22. vyd. Olomouc: Anag, 2014, 343 s. ISBN 978-80-7263-852-9.
ŠUBRT, Bořivoj et al. Abeceda mzdové účetní 2014. 24. vyd. Olomouc: Anag, 2014, 607 s. ISBN 978-80-7263-851-2.

Vedoucí bakalářské práce: **Ing. Milana Otrusínová, Ph.D.**
Ústav financí a účetnictví
Datum zadání bakalářské práce: **16. února 2015**
Termín odevzdání bakalářské práce: **15. května 2015**

Ve Zlíně dne 16. února 2015

prof. Dr. Ing. Drahomíra Pavelková
děkanka

Ing. Eliška Pastuszková, Ph.D.
ředitel ústavu

Prohlašuji, že

- beru na vědomí, že odevzdáním diplomové/bakalářské práce souhlasím se zveřejněním své práce podle zákona č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, bez ohledu na výsledek obhajoby;
- beru na vědomí, že diplomová/bakalářská práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému dostupná k prezenčnímu nahlédnutí, že jeden výtisk diplomové/bakalářské práce bude uložen na elektronickém nosiči v příruční knihovně Fakulty managementu a ekonomiky Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně;
- byl/a jsem seznámen/a s tím, že na moji diplomovou/bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3;
- beru na vědomí, že podle § 60 odst. 1 autorského zákona má UTB ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- beru na vědomí, že podle § 60 odst. 2 a 3 autorského zákona mohu užít své dílo – diplomovou/bakalářskou práci nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen připouští-li tak licenční smlouva uzavřená mezi mnou a Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně s tím, že vyrovnání případného přiměřeného příspěvku na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše) bude rovněž předmětem této licenční smlouvy;
- beru na vědomí, že pokud bylo k vypracování diplomové/bakalářské práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tedy pouze k nekomerčnímu využití), nelze výsledky diplomové/bakalářské práce využít ke komerčním účelům;
- beru na vědomí, že pokud je výstupem diplomové/bakalářské práce jakýkoliv softwarový produkt, považují se za součást práce rovněž i zdrojové kódy, popř. soubory, ze kterých se projekt skládá. Neodevzdání této součásti může být důvodem k neobhájení práce.

Prohlašuji,

- že jsem na diplomové/bakalářské práci pracoval samostatně a použitou literaturu jsem citoval. V případě publikace výsledků budu uveden jako spoluautor.
- že odevzdaná verze diplomové/bakalářské práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

Ve Zlíně 16.2.2015

podpis diplomanta

ABSTRAKT

Bakalářská práce se zabývá analýzou ročního zúčtování daně v příspěvkové organizaci SOCIÁLNÍ SLUŽBY UHERSKÝ BROD za sledované období. Skládá se ze dvou částí, části teoretické a části praktické. Teoretická část obsahuje zjištění v oblasti aktuálních platových předpisů pro veřejné služby a správu, daní z příjmů ze závislé činnosti a zákoníku práce. Praktická část se zabývá problematikou ročního zúčtování daně v příspěvkové organizaci a vznikem úskalí v podobě zvýšených nákladů a platební neschopností organizace. Důraz je kladen na předpoklad výše ročního zúčtování daně v roce 2015 a zvýšením rizika platební neschopnosti příspěvkové organizace. V závěru bakalářské práce jsou na základě zjištěných skutečností navržena řešení pro snížení rizik a řízení finančních prostředků v kritickém období.

Klíčová slova:

Daň, plat, záloha na dani, roční zúčtování daně, daňové zvýhodnění, daňový bonus, příjmy, výdaje, cash flow

ABSTRACT

The bachelor work deals with analysis on annual tax allowance within the reported period in the organization of Social Services Uherský Brod. It is divided into two parts, theoretical part and practical part. The theoretical part is to focus on current wage regulations for public services and administration, taxes on income from employment and labor. The practical part is to outline the annual tax allowance in the organization and possible difficulties in terms of increased costs and insolvency of organization. It makes an emphasize on assumption of the annual tax settlement in the year of 2015 and the risk of insolvency of organization. In the end of the bachelor work there are some suggestions how to deal with issues of risk reduction and fund management during the critical period.

Key words:

VAT (value added tax), cash advance tax, annual tax settlement, tax benefit, tax bonus, income, expenses, cash flow

V mé bakalářské práci bych chtěla poděkovat paní Ing. Marii Vaškovické, ředitelce příspěvkové organizace, za poskytnutí interních materiálů, paní Lukášové Jarmile, ekonomce SOCIÁLNÍCH SLUŽEB, panu Ing. Lukášovi Jaškovi za odbornou pomoc a všem ostatním, kteří se podíleli na umožnění zpracování mé bakalářské práce.

Prohlašuji, že odevzdaná verze bakalářské práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

OBSAH

ÚVOD	9
CÍLE A METODY ZPRACOVÁNÍ PRÁCE	11
I TEORETICKÁ ČÁST	12
1 PLAT VE VEŘEJNÝCH SLUŽBÁCH A SPRÁVĚ	13
1.1 MINIMÁLNÍ MZDA A ZARUČENÁ MZDA	14
1.1.1 Minimální mzda	14
1.1.2 Zaručená mzda	14
1.2 URČENÍ PLATU	14
1.2.1 Zařazení do platové třídy	15
1.2.2 Zařazení zaměstnance do platového stupně	15
1.3 PEVNÉ SLOŽKY PLATU- PŘÍPLATKY	16
1.4 PŘÍPLATKY, KTERÉ NEJSOU SOUČÁSTÍ PEVNÉHO PLATU	17
2 DAŇ Z PŘÍJMŮ FYZICKÝCH OSOB.....	18
2.1 POPLATNÍCI DANĚ Z PŘÍJMŮ FYZICKÝCH OSOB.....	19
2.2 PŘEDMĚT DANĚ Z PŘÍJMŮ FYZICKÝCH OSOB (§3)	19
2.3 OSVOBOZENÍ OD DANĚ, ZÁKLAD DANĚ A DAŇOVÁ ZTRÁTA	20
2.3.1 Osvobození od daně.....	20
2.3.2 Základ daně a daňová ztráta.....	21
2.4 PŘÍJMY ZE ZÁVISLÉ ČINNOSTI.....	21
2.4.1 Co není považováno za příjem ze závislé činnosti a není předmětem daně.....	23
2.4.2 Osvobození od daně.....	23
3 ZDANĚNÍ MZDY A VÝPOČET DAŇOVÉ ZÁLOHY	24
3.1 SOLIDÁRNÍ ZVÝŠENÍ DANĚ U ZÁLOHY	26
3.1.1 Způsob výpočtu zálohy daně při solidárním zvýšení na příkladu	26
3.2 SRÁŽKOVÁ DAŇ	26
4 ROČNÍ ZÚČTOVÁNÍ DANĚ	27
4.1 VÝPOČET DANĚ PŘI ROČNÍM ZÚČTOVÁNÍ.....	27
4.1.1 Nezdanitelná část základu daně.....	27
4.1.1.1 Bezúplatná plnění (dříve dary).....	27
4.1.1.2 Úroky z úvěru zaplacené ve zdaňovacím období.....	28
4.1.1.3 Příspěvek na penzijní připojištění	29
4.1.1.4 Pojistné na soukromé životní pojištění	30
4.1.1.5 Odpočet členských příspěvků zaplacených odborové organizaci	31
4.1.1.6 Odpočet úhrady za zkoušky	31
4.1.2 Slevy na dani	31
4.1.2.1 Základní sleva na poplatníka.....	32
4.1.2.2 Sleva na manželku (manžela) ve společně hospodařící domácnosti ...	32
4.1.2.3 Základní sleva na invaliditu	32
4.1.2.4 Rozšířená sleva na invaliditu	32
4.1.2.5 Sleva na držitele průkazu ZTP/P.....	33
4.1.2.6 Sleva na studenta.....	33

4.1.2.7	Sleva za umístění dítěte	33
4.1.3	Daňové zvýhodnění	34
4.2	ROČNÍ ZÚČTOVÁNÍ DANĚ STAROBNÍCH DŮCHODCŮ.....	35
4.3	VYÚČTOVÁNÍ DANĚ Z PŘÍJMŮ ZE ZÁVISLÉ ČINNOSTI	36
5	NEZISKOVÉ ORGANIZACE	37
5.1	PRÁVNÍ RÁMEC PŘÍSPĚVKOVÝCH ORGANIZACÍ.....	37
5.2	FINANČNÍ HOSPODAŘENÍ PŘÍSPĚVKOVÝCH ORGANIZACÍ.....	37
5.3	PENĚŽNÍ FONDY PŘÍSPĚVKOVÝCH ORGANIZACÍ.....	38
5.4	PORUŠENÍ ROZPOČTOVÉ KÁZNĚ	38
5.5	PENĚŽNÍ TOK (CASH FLOW).....	39
II	PRAKTICKÁ ČÁST	40
6	PŘEDSTAVENÍ PŘÍSPĚVKOVÉ ORGANIZACE.....	41
6.1	HISTORIE ORGANIZACE.....	41
6.2	PRÁVNÍ FORMA A ÚDAJE O ORGANIZACI	41
6.3	SLUŽBY V PŘÍSPĚVKOVÉ ORGANIZACI	41
6.4	ZAMĚSTNANCI SSUB	42
6.5	HLAVNÍ STRUKTURA PLATU	43
6.6	MĚSÍČNÍ DAŇOVÁ ZÁLOHA	44
6.7	ROČNÍ ZÚČTOVÁNÍ DANĚ	46
6.7.1	Výhody a nevýhody ročního zúčtování daně	47
6.7.2	Analýza ročního zúčtování daně v PO.....	49
6.7.3	Vyhodnocení analýzy	51
6.8	VYÚČTOVÁNÍ DANĚ Z PŘÍJMŮ ZE ZÁVISLÉ ČINNOSTI	52
6.8.1	Pokuta za opožděné podání vyúčtování daně.....	52
6.8.2	Vyúčtování daně vybírané srážkou podle zvláštní sazby daně	52
6.8.3	Snižování v měsíčních zálohách.....	52
7	FINANČNÍ HOSPODAŘENÍ PŘÍSPĚVKOVÉ ORGANIZACE.....	54
7.1	PENĚŽNÍ PROSTŘEDKY PŘÍSPĚVKOVÉ ORGANIZACE V I. ČTVRTLETÍ 2015	55
7.1.1	Příjmy a výdaje.....	55
7.1.2	Peněžní stav v jednotlivých měsících	57
7.1.3	Jak řeší kritický stav organizace.....	59
7.1.4	Jak minimalizovat kritický stav v I. čtvrtletí.....	59
7.1.4.1	Žádost o poukázání chybějící částky	61
7.1.4.2	Změna výše dotace od zřizovatele.....	61
7.1.4.3	Posun vyplacení ročního zúčtování daně	61
7.1.4.4	Identifikace, řízení, eliminace rizik	62
ZÁVĚR	64	
SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	65	
ELEKTRONICKÉ ZDROJE.....	66	
SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK.....	67	
SEZNAM GRAFŮ.....	68	
SEZNAM TABULEK	69	

ÚVOD

Roční zúčtování daně, přiznání k dani, vyúčtování daní. Téma daní je jedním z nejaktuálnějších témat na počátku roku, kterým se zabývají všichni poplatníci daně z příjmů. Každý se snaží docílit optimalizace daně v rámci zákonem daných možností snížením daňového základu nebo možné daňové slevy tak, aby jeho výše byla co nejnižší. Zaměstnavatelé sbírají podklady pro provedení ročního zúčtování daně ze závislé činnosti svých zaměstnanců a zasílají vyúčtování daně svému příslušnému daňovému správci, který je zákonem termínován k určitému datu.

Počátkem roku je však nutné, zaměřit se na skutečnosti, zda nedošlo k nějakým změnám, které se dotýkají tohoto tématu. Tak jako každý rok, došlo i v průběhu roku 2014 ke změnám, které se dotýkaly již ročního zúčtování daně za rok 2014. Mnoha mzdovým účetním zamotal hlavu nález Ústavního soudu přijatý plénem Ústavního soudu dne 10. července 2014, který zrušil neumožnění uplatnění slevy na dani ve výši 24 840 Kč osobám, které k 1. lednu příslušného roku pobíraly starobní důchod. Toto rozhodnutí soudu jim umožňovalo uplatnit slevu již za rok 2013 na základě dodatečného daňového přiznání nebo dodatečného ročního zúčtování záloh na daň provedeného zaměstnavatelem.

Novinkou, která byla platná již pro rok 2014, bylo uplatnění slevy na umístění dítěte předškolního věku. Slevu bylo možné v roce 2014 odečíst do výše prokazatelných výdajů, maximálně však do výše minimální mzdy platné pro příslušný rok.

Ani rok 2015 se neobešel beze změn. Nejkomplikovanější z pohledu mzdových účetních se stala změna způsobu a výše uplatnění daňového zvýhodnění.

Pro svou bakalářskou práci jsem si zvolila téma roční zúčtování daně, protože k tomuto tématu mám velmi blízký vztah, jelikož v oblasti mezd a personalistiky se pohybuji již patnáct let. Za tuto dobu jsem měla možnost seznámit se s vyúčtováním daně z příjmů ze závislé činnosti v soukromém i veřejném sektoru.

Tato bakalářská práce se však nezabývá problémem nejlépe dosaženého výsledku daně ze závislé činnosti, ale dívá se na roční zúčtování daně z pohledu zaměstnavatele.

Teoretická část je věnována předpisům a právním úpravám platů ve veřejné sféře, dále výpočtu zálohy daně a ročnímu zúčtování daně. V závěru teoretické části je přiblíženo finanční hospodaření v příspěvkových organizacích.

Praktická část představuje příspěvkovou organizaci SOCIÁLNÍ SLUŽBY UHERSKÝ BROD, dále se věnuje analýze ročního zúčtování daně v jednotlivých letech a důvodům výše ročního zúčtování daně. Cílem bakalářské práce je zjistit předpoklad výše ročního zúčtování daně za rok 2015 a pomocí analýzy příjmů a výdajů v jednotlivých měsících během I. čtvrtletí 2015 odstranit krizi platební neschopnosti ve zmiňovaném období, se kterou se během posledních let příspěvková organizace potýká. Důvodem jsou příjmy, které plynou do příspěvkové organizace až v druhé polovině měsíce dubna. Do této doby organizace disponuje jen s částí příjmů svého zřizovatele a příjmy ze své činnosti. V návrhu je doporučen postup snížení rizika platební neschopnosti a zvýšení možnosti úhrady závazků příspěvkové organizace v kritické době.

CÍLE A METODY ZPRACOVÁNÍ PRÁCE

Cílem mé bakalářské práce je snížit riziko platební neschopnosti v příspěvkové organizaci SOCIÁLNÍ SLUŽBY UHERSKÝ BROD, která v průběhu I. čtvrtletí disponuje malým množstvím financí a vlivem vrácené výše ročního zúčtování daně, kterou vyplácí zaměstnancům ve výplatě za měsíc únor, nemá dostatečné množství peněžních prostředků na úhrady svých závazků.

Druhotným cílem je zjistit předpoklad výše ročního zúčtování daně pro rok 2015 a posoudit, zda její výše bude opět pro organizaci zatížením.

Bakalářská práce je rozdělena na teoretickou část a praktickou část.

Teoretická část je zaměřena na způsob odměňování ve veřejné službě a správě, optimalizaci daně při ročním zúčtování daně a finanční hospodaření příspěvkové organizace.

V praktické části jsem se zabývala analýzou výše ročního zúčtování daně z příjmů ze závislé činnosti, výpočtem čisté mzdy, jejíž výše je ovlivněna daňovou slevou a daňovým zvýhodněním. V konečné fázi jsem provedla analýzu příjmů a výdajů příspěvkové organizace v průběhu prvního čtvrtletí roku 2015.

V závěru práce je zmíněn postup řízení finanční situace příspěvkové organizace, který shledávám za nesprávný. Obsah uvádí návrh, který vede ke snížení rizika platební neschopnosti v průběhu prvního čtvrtletí.

I. TEORETICKÁ ČÁST

1 PLAT VE VEŘEJNÝCH SLUŽBÁCH A SPRÁVĚ

Definice platu je stanovena zákoníkem práce č. 262/2006 Sb. který v § 109 odstavci 3 odděluje plat od mzdy a říká, že plat je peněžité plnění poskytované za práci zaměstnancům, jejichž zaměstnavatelem je:

- stát
- územní samosprávný celek
- státní fond
- příspěvková organizace, jejíž náklady na platy a odměny poskytuje zřizovatel
- školská právnická osoba, kterou zřídilo Ministerstvo školství, obce nebo dobrovolný svazek obcí dle školského zákona

„Mzda a plat se poskytují podle složitosti, odpovědnosti a namáhavosti práce, podle obtížnosti pracovních podmínek, podle pracovní výkonnosti a dosahovaných pracovních výsledků.“ (Zákoník práce s. 217)

Alena Chládková ve své publikaci Platy odkazuje definici platu na zákoník práce a dále uvádí, že plat tvoří všechny složky platu upravené zákonem a příslušnými prováděcími nařízeními vlády, což jsou platový tarif, příplatek za práci přesčas, příplatek za práci ve ztíženém pracovním prostředí, zvláštní příplatek, příplatek za rozdělenou směnu, osobní příplatek, příplatek za přímou pedagogickou činnost nad stanovený rozsah specializační příplatek pedagogického pracovníka, odměna a plat za práci ve svátek. Ve své odborné literatuře uvádí, co platem není. Jedná se o plnění poskytovaná v souvislosti se zaměstnáním, zejména náhrady platu, odstupné, cestovní náhrady a odměna za pohotovost.

Šubrt upozorňuje, že plat není možné určit jiným způsobem, v jiném složení ani jiné výši než stanoví zákon a prováděcí předpisy.

František Alinče a Ivan Tomší se v Katalogu prací zmiňují, že hlediskem, podle kterého se poskytuje plat v České republice je pouze jediné, které splňuje podmínku obecnosti a to složitost, odpovědnost a namáhavost práce. Žádná jiná hlediska již takto univerzální nejsou.

1.1 Minimální mzda a zaručená mzda

Minimální mzdu a zaručenou mzdu určuje zákoník práce. Alena Chládková v odborné literatuře Platy i František Alinče a Ivan Tomší v Katalogu prací naprosto jednohlasně citují paragrafy 111 a 112 zákoníku práce související s touto problematikou.

1.1.1 Minimální mzda

- „Minimální mzda je nejnižší přípustná výše odměny za práci v pracovněprávním vztahu. Mzda, plat nebo odměna z dohody nesmí být nižší než minimální mzda. Nezahrnuje se práce přesčas, příplatek za práci ve svátek, za noční práci, práce ve ztíženém pracovním prostředí a práce v sobotu a v neděli.
- Výši minimální mzdy a dalších sazeb minimální mzdy odstupňovaných podle míry vlivů omezujících pracovní uplatnění zaměstnance a podmínky pro poskytování minimální mzdy stanoví vláda nařízením, a to s účinností od počátku kalendářního roku.
- Nedosáhne-li mzda, plat nebo odměna z dohody minimální mzdy, je zaměstnavatel povinen zaměstnanci poskytnout doplatek.“ (Chládková, 2010, s. 15)

Šubrt uvádí ve své publikaci z roku 2015, že mzda, plat a současně i dohoda o práci mimo pracovní poměr nesmí být nižší než minimální mzda, jejíž základní sazba pro rok 2015 je 9200 Kč za měsíc, resp. 55 Kč./hod. uvádí, že pro poživatele invalidních důchodů platí stále minimální mzda 8 000 Kč za měsíc což je 48,10 Kč/hod.

1.1.2 Zaručená mzda

„Nejnižší úroveň zaručené mzdy se týká zaměstnance, jehož mzda není sjednána v kolektivní smlouvě a rovněž na zaměstnance, který je odměňován platem. Na dohodu o práci mimo pracovní poměr nemá zaručená mzda žádný vliv. Nejnižší hodnoty zaručené mzdy určuje vláda příslušným nařízením vlády.“ (Šubrt, 2014 s. 96)

1.2 Určení platu

Určení platu u zaměstnavatelů, kteří odměňují své zaměstnance platem je podstatně složitější než v soukromém sektoru. Zaměstnavatel musí při určení platu dodržet zásadní skutečnosti:

- ✓ zařadit zaměstnance na základě druhu práce sjednaného v pracovní smlouvě,

- ✓ určit platovou třídu dle nejnáročnější práce, kterou v rámci tohoto druhu vykonává,
- ✓ dodržet splnění kvalifikačních předpokladů nebo požadavků určených zaměstnavatelem.

1.2.1 Zařazení do platové třídy

Zaměstnavatel zařadí zaměstnance do platové třídy na základě:

- druhu práce uvedeného v pracovní smlouvě a podle nejnáročnější práce.
- vedoucí pracovník je zařazen podle nejnáročnější práce, kterou řídí nebo sám vykonává.

Zaměstnanec je zaměstnavatelem zařazen na základě § 3 odst. 1 NV č. 564/2006 Sb. v platném znění do platové třídy, kterou určuje katalog prací podle nejnáročnější práce, která je po zaměstnanci požadována. Pokud katalog prací přesně neurčuje danou práci, vybere zaměstnavatel třídu, která má porovnatelný charakter práce vykonávané zaměstnancem. V případě, že zaměstnanec nedosahuje příslušné kvalifikace, definuje nařízení vlády č. 564/2006 Sb. výjimečné zařazení. (Chládková, 2010)

František Alinče a Ivan Tomší ve své publikaci Katalog prací vyjmenovávají skutečnosti, které musí zaměstnavatel dodržet při zařazení do platové třídy.

- Zaměstnanec se zařazuje na základě druhu práce, která je sjednaná v pracovní smlouvě
- Platová třída je určena podle nejnáročnější práce, kterou v rámci tohoto druhu vykonává
- Zaměstnanec je zařazen podle plnění kvalifikačních předpokladů

Správnost a úspěšnost zařazení zaměstnance zaručuje popis alespoň nejnáročnějších prací stejným způsobem, jaký popisuje práce katalog prací.

1.2.2 Zařazení zaměstnance do platového stupně

„Způsob a míru započitatelné praxe určuje nařízení vlády č. 564/2006 Sb. v § 4 odst. 2 až 9

- **Plně**
  - **praxe v oboru požadované práce** (znalosti související a uplatnitelné v oboru stejného nebo obdobného zaměření)

- **náhradní doby** – (doba čerpání mateřské dovolené, doba rodičovské dovolené, doba péče o osobu závislou nejvýše však v rozsahu 6 let)
  - **doba výkonu vojenské základní služby a civilní služby** (nejvýše však dobu, kterou určuje zákon pro výkon vojenské služby)
- **Nejvýše dvě třetiny**
    - **jiná praxe, kterou lze v určité míře využít** k výkonu požadované práce.“ (Chládková, 2010, s. 101)

Po stanovení platové třídy a příslušného platového stupně určí výši základního platu přílohy, které jsou součástí nařízení vlády 564/2006 Sb.

V říjnu v roce 2014 došlo k novelizaci nařízení a to nařízením číslo 224/2014 Sb. s platností od 01. 11. 2014, které se týkalo zvyšování platů ve státním sektoru o 3,5 %. Zvýšení pro jednotlivé třídy se pohybovalo cca od 650 Kč až do 800 Kč. Původní myšlenkou bylo zvýšit platy o 2,5 % z důvodu růstu inflace. Odbory navrhovaly zvýšení platů až o 5 %. Ke zvýšení platů státních zaměstnanců došlo naposled v roce 2009. Od posledního zvýšení uplynulo 5 let. Nové nařízení vlády č. 303/2014 Sb. bylo vydáno v prosinci 2014 s platností od 01. 01. 2015 a týká se dalšího zvyšování platů pro pracovníky v sociálních službách a zdravotníky a to o 4%. Konkrétně u pracovníků pracujících v sociálních službách došlo ke změně platových tarifů změnou přílohy č. 2 na novou přílohu č. 3. Administrativních pracovníků pracujících v sociálních službách se však změna platových tarifů netýká. Tito jsou i nadále odměňováni podle přílohy č. 2 nařízení vlády č. 564/2006 Sb. v platném znění.

1.3 Pevné složky platu- Příplatky

- **Příplatek za vedení § 124 ZP**

Tento příplatek oceňuje náročnost řídicí práce vedoucích zaměstnanců. Vedoucí pracovník je zaměstnanec, který je na jednotlivých stupních řízení oprávněn stanovit a ukládat pracovní úkoly podřízeným pracovníkům, dále organizuje, řídí a kontroluje jejich práci a dává jim závazné pokyny. Výši příplatku stanoví zákoník práce podle stupně řízení. (Chládková, 2010) Zde zákoník práce přímo stanovuje procentuelní rozmezí výše příplatku podle stupně řízení, které rozděluje od 1 až 4.

Výši procenta si určuje zaměstnavatel. Ideální je vydefinovat způsob určení ve vnitřní směrnici.

- **Osobní příplatek § 131 ZP**

Osobní příplatek je oceněním zaměstnance, který ve srovnání s ostatními zaměstnanci dosahuje velmi dobré pracovní výsledky a to až do 50% platového tarifu nejvyššího platového stupně v platové třídě, do které je zařazen. Vynikajícímu a všeobecnému pracovníkovi lze udělit osobní ohodnocení až do výše 100% platového tarifu nejvyššího platového stupně v platové třídě, do které je zařazen. (Chládková, 2010)

- **Zvláštní příplatek § 129 ZP, NV 564/2006 Sb. § 8**

Zaměstnanci pracující v podmínkách s neuropsychickou zátěží přísluší zvláštní příplatek, který stanoví příloha 4 NV. Určuje 5 skupin podle míry ztěžujících vlivů. (Chládková, 2010)

1.4 Příplatky, které nejsou součástí pevného platu

- **Příplatek za práci v sobotu a v neděli § 126 ZP**

Tento příplatek je nárokovou složkou platu. Nárok vzniká za každou hodinu práce. Stanovená výše příplatku je 25% průměrného hodinového výdělku. Doba je posuzována od 0:00 hodin do 24:00 hodin.

- **Příplatek za práci ve svátek § 135 ZP**

Pokud zaměstnanec nečerpá za práci ve svátek náhradní volno, je příplatek za práci ve svátek nárokovou složkou platu. Výše činí 100% průměrného hodinového výdělku.

- **Příplatek za rozdělenou směnu § 130 ZP**

Zaměstnanec, jehož harmonogram rozděluje směnu na dvě nebo více částí, pokud souhrn trvá alespoň dvě hodiny, činí výše příplatku 30% průměrného hodinového výdělku za každou rozdělenou směnu. Je nárokovou složkou platu zaměstnance.

(Šubrt, 2014)

2 DAŇ Z PŘÍJMŮ FYZICKÝCH OSOB

Zákonem o dani z příjmu se zabývá zákon č. 586/1992 Sb. Je to jeden z nejčastěji měnících se zákonů. Každý rok vznikají nové novelizace, které se stávají pro daňové poplatníky málo srozumitelné. Už v roce 2013 zaznamenal zákon daně z příjmů stěžejní změnu zákonným opatřením Senátu č. 344/2013 Sb., o změně daňových zákonů v souvislosti s rektifikací soukromého práva a o změně některých zákonů. Došlo k zásadním změnám v terminologii, na které museli reagovat ostatní právní předpisy pracující s těmito termíny. Během roku 2014 prošel zákon o dani z příjmu dalšími novelizacemi.

- „V první řadě na nález Ústavního soudu sp. Zn. Pl. ÚS 31/13, přijatý plénem Ústavního soudu dne 10. Července 2014. Tímto nálezem Ústavní soud zrušil právní úpravu, která neumožňovala uplatňovat slevu na dani ve výši 24.840 Kč osobám, které k 1. lednu příslušného kalendářního roku pobíraly starobní důchod. Ústavní soud shledal protiústavnost této úpravy v rozporu s principem neakcesorické a akcesorické rovnosti.“(Marková, 2015, s. 5)

Změna se týká již zdaňovacího období roku 2013. Tímto vyvstal problém, jak a za jakých podmínek může zaměstnanec uplatnit slevu, nebo naopak kdy už slevu na poplatníka uplatnit nelze. Zaměstnavatel může uplatnit slevu zaměstnanci, který je starobním důchodcem pouze v případě, že tento pracovník podepsal daňové prohlášení, bylo mu provedeno roční zúčtování daně, ale nemohla mu být zohledněna základní sleva na poplatníka. V ostatních případech si může tento pracovník provést daňové přiznání za rok 2013, kde mu bude základní sleva na poplatníka uznána. Slevu nelze uplatnit v případě, že poplatník neměl podepsáno daňové prohlášení a byla mu provedena srážková daň.

- Zákon č. 247/2014 Sb., řeší problematiku služby péče o dítě v dětské skupině a o změně souvisejících zákonů. Tento zákon nabyl účinnosti 1. září 2014. Jde o daňově uznatelné výdaje (náklady), které mají podobu výdajů na provoz vlastního zařízení péče o děti předškolního věku, nebo péči o děti vlastních zaměstnanců, kterou zařizuje jiný subjekt. Zákon zavádí slevu tzv. školkovné, a to ve výši prokazatelných výdajů. Za každé dítě lze uplatnit slevu na dani maximálně do výše minimální mzdy, která činila 8 500 Kč pro rok 2014 a pro rok 2015 tato částka činí 9 200 Kč. Podmínkou je společná domácnost. Slevu si může uplatnit pouze jeden z rodičů.

2.1 Poplatníci daně z příjmů fyzických osob

Daň z příjmu fyzických osob specifikuje v § 2 poplatníky daně.

- 1) „Poplatníky daně z příjmů fyzických osob jsou fyzické osoby. Poplatníci jsou daňovými rezidenty České republiky, nebo daňovými nerezidenty.
- 2) Poplatníci jsou daňovými rezidenty České republiky, pokud mají na území České republiky bydliště nebo se zde obvykle zdržují. Daňoví rezidenti České republiky mají daňovou povinnost, která se vztahuje jak na příjmy plynoucí ze zdrojů na území České republiky, tak i na příjmy plynoucí ze zdrojů v zahraničí.
- 3) Poplatníci jsou daňovými nerezidenty, pokud nejsou uvedeni v odstavci 2 nebo to o nich stanoví mezinárodní smlouvy. Daňoví nerezidenti mají daňovou povinnost, která se vztahuje jen na příjmy plynoucí ze zdrojů na území České republiky. Poplatníci, kteří se na území České republiky zdržují za účelem studia nebo léčení jsou daňovými nerezidenty a mají daňovou povinnost, která se vztahuje pouze na příjmy plynoucí ze zdrojů na území České republiky, i v případě že se na území České republiky obvykle zdržují.
- 4) Poplatníky obvykle se zdržujícími na území České republiky jsou ti, kteří zde pobývají alespoň 183 dnů v příslušném kalendářním roce a to souvisle nebo v několika obdobích, do doby 183 dnů se započítává každý započatý den pobytu. Bydlištěm na území České republiky se pro účely tohoto zákona rozumí místo, kde má poplatník stálý byt za okolností, z nichž lze usuzovat na jeho úmysl trvale se v tomto bytě zdržovat.“(Marková, 2015, s. 7)

2.2 Předmět daně z příjmů fyzických osob (§3)

1. „Předmětem daně z příjmů fyzických osob jsou
  - a) příjmy ze závislé činnosti (§ 6),
  - b) příjmy ze samostatné činnosti (§ 7),
  - c) příjmy z kapitálového majetku (§ 8),
  - d) příjmy z nájmu (§ 9),
  - e) ostatní příjmy (§ 10),
2. Příjmy uvedené v odstavci 1 jsou peněžní i nepeněžní příjmy dosažené i směnou“
(Marková 2015, s. 7)

Zákon č. 586/1992 Sb., říká, že předmětem daně nejsou například

- a) Příjmy získané nabytím akcií nebo podílových listů podle zákona, který upravuje podmínky převodu
- b) Úvěry nebo zápůjčky, mimo příjmů, které věřitel nabyl z vrácené zápůjčky
- c) Příjmy z rozšíření rozsahu nebo vypořádání společného jmění manželů
- d) Příjem z titulu spravedlivého zadostiučinění přiznaného Evropským soudem a jiné, které uvádí zákon o dani z příjmu.

2.3 Osvobození od daně, základ daně a daňová ztráta

Zákon o dani nám vyjmenovává, co je od daně osvobozeno.

2.3.1 Osvobození od daně

- a) „Příjem z prodeje rodinného domu a souvisejícího pozemku, nebo jednotky, která nezahrnuje nebytový prostor jiný než garáž, sklep nebo komoru a souvisejícího pozemku, pokud v něm prodávající měl bydliště nejméně po dobu 2 let bezprostředně před prodejem, příjem z prodeje rodinného domu, jednotky, která nezahrnuje nebytový prostor jiný než garáž, sklep nebo komoru a souvisejícího pozemku, pokud v něm prodávající měl bydliště bezprostředně před prodejem po dobu kratší 2 let a použije-li získané prostředky na uspokojení bytové potřeby postačí, aby podmínky pro jeho osvobození splnil jeden z manželů.“ (Marková, 2015 s. 8)

Osvobození se nevztahuje na prodej těchto nemovitostí do 2 let. Od daně se dále osvobozuje např.:

- b) Příjem z prodeje hmotné věci kromě prodeje cenného papíru, motorového vozidla aj.
- c) Příjem získaný ve formě dávky nemocenského, důchodového pojištění
- d) Dávka pro osobu se zdravotním postižením, stipendium, penze z penzijního připojištění a jiná plnění z pojištění osob s výjimkou jednorázových plnění aj.

„Osvobození se nepoužije v případě, kdy součet příjmů podle § 6 a dílčích základů daně podle § 7 a 9 u poplatníka přesáhne ve zdaňovacím období částku 840 000 Kč. Do příjmů podle § 6 se pro účely tohoto ustanovení nezahrnují příjmy od daně osvobozené, pokud se nepostupuje podle § 36 odst. 7.“(Marková, 2015 s. 10)

2.3.2 Základ daně a daňová ztráta

Daňový zákon nám v § 5 ustanovuje, co tvoří základ daně. Definuje, že jde o příjmy, které přesahují výdaje, v případě souběžných pracovně právních vztahů je základem daně součet jejich příjmů. Do základu daně nejsou zahrnuty příjmy osvobozené od daně.

2.4 Příjmy ze závislé činnosti

Zákon o dani z příjmu v § 6 definuje příjmy ze závislé činnosti. Jsou to

- a) Příjmy ze současného nebo dřívějšího pracovního, služebního nebo členského poměru a obdobného poměru, v nichž poplatník při výkonu práce pro plátce příjmu je povinen dbát příkazů plátce, a dále funkčního požitku (čili odměny krajů, zastupitelstva, senátoři, poslanci aj).
- b) Příjmy za práci člena družstva, společníka společností s ručením omezeným, komandisty komanditní společnosti.
- c) Odměny člena orgánu právnické osoby, likvidátora
- d) Příjmy plynoucí v souvislosti se současným, budoucím nebo dřívějším výkonem činnosti, za které plyne příjem ze závislé činnosti, nebo od plátce, u kterého poplatník tuto činnosti nevykonává

Zákon o dani z příjmu dále definuje kdo je zaměstnavatel a kdo zaměstnanec. „Poplatník s příjmy ze závislé činnosti je dále označen jako „zaměstnanec“ a plátce příjmu je „zaměstnavatel“ (Marková, 2015 s. 11).

V tomto bodě došlo k novelizaci pro rok 2015 pro agenturní zaměstnávání. V roce 2014 se muselo striktně rozlišovat, zda agenturní firma je tuzemská nebo zahraniční. V roce 2014 platilo, že pokud firma zaměstnávala zaměstnance od agentury tuzemské, proplatila veškeré náklady na základě faktury a agentura si spočetla zálohy na daň a roční zúčtování si provedla sama. V případě zaměstnanců dodaných od zahraniční agentury musela firma pronajatým zaměstnancům vytvářet mzdové listy a provádět zálohy na daň. Jsou zde tři pravidla. Pokud jsou pracovníci od tuzemské agentury nic se nemění a vše zůstává jako v roce 2014. Pokud pracovníky má firma od zahraniční agentury, je potřeba řešit 3 podmínky. První podmínkou je, že agentura bude z EU, bude mít na území ČR zřízenou organizační složku a bude mít zprostředkováno povolení z Úřadu práce na zprostředkování práce. Stává se a registruje se dle § 38 c) ZDP a bude si danit své zaměstnance

sama. Pokud zahraniční agentura nebude splňovat byť jedinou z 3 podmínek. Odběratel zaměstnanců musí vést mzdové listy a odvádět zálohu na dani.

„V případě, že v úhradách zaměstnavatele osobě se sídlem nebo bydlištěm v zahraničí s výjimkou osoby se sídlem nebo bydlištěm v jiném členském státě Evropské unie nebo státě tvořícím Evropský hospodářský prostor, která má na území České republiky organizační složku, jejímž předmětem činnosti je zprostředkování zaměstnání na základě povolení podle zákona upravujícího zaměstnanost, je obsažena i částka za zprostředkování, považuje se za příjem zaměstnance nejméně 60% z celkové úhrady.“ (Marková, 2015 s. 12)

Od roku 2014 byla zákonem ustanovena změna, která se dotýkala srážkové daně.

„Příjmy zúčtované nebo vyplacené plátcem daně jsou samostatným základem daně pro zdanění daní vybíranou srážkou podle zvláštní sazby daně, jedná-li se o příjmy podle odstavce 1 plynoucí na základě dohody o provedení práce, jejichž úhrnná výše u téhož plátce daně nepřesáhne za kalendářní měsíc částku 10 000 Kč a zaměstnanec u tohoto plátce daně nepodepsal prohlášení k dani podle § 38k odstavce 4,5 nebo 7 anebo nevyužije-li postup podle § 36 odst. 7 nebo 8.“ (Marková 2015, s. 12)

Šubrt ve své publikaci upozorňuje, že pokud jde o příjem do 10 000 Kč, nepodléhá tato částka sociálnímu ani zdravotnímu pojištění. Tímto nedochází k úpravě základu daně a poplatník si může sám rozhodnout, zda je výhodné zahrnout tyto příjmy zdaněné srážkovou daní do daňového přiznání jako příjmy.

Příjmem zaměstnance se zabývá i odstavec 6

„Poskytuje-li zaměstnavatel zaměstnanci bezplatně motorové vozidlo k používání pro služební i soukromé účely, považuje se za příjem zaměstnance částka ve výši 1 % vstupní ceny vozidla za každý i započatý kalendářní měsíc.“ (Marková, 2015 s. 12)

Pokud je částka posuzovaná jako příjem nižší než 1 000,- Kč, považuje se za příjem částka 1 000,- Kč. Pokud zaměstnavatel poskytne zaměstnanci několik motorových vozidel i pro soukromé účely postupně za sebou během měsíce, je považovaná za příjem částka ve výši 1% nejvyšší vstupní ceny. Pokud jsou poskytována zaměstnanci motorová vozidla, a to i k soukromému účelu, v průběhu měsíce současně, stává se příjmem zaměstnance částka ve výši 1% z úhrnu vstupních cen všech motorových vozidel, která byla poskytnuta.

2.4.1 Co není považováno za příjem ze závislé činnosti a není předmětem daně

Daňový zákon v § 6 v odstavci 7 specifikuje, co se nepovažuje za příjem:

- Náhrady cestovních výdajů
- Hodnota osobních ochranných pracovních prostředků a ochranných nápojů
- Náhrady za opotřebení vlastního nářadí potřebných pro výkon práce aj.

2.4.2 Osvobození od daně

- Nepeněžní plnění vynaložená zaměstnavatelem na odborný rozvoj zaměstnanců související s předmětem činnosti zaměstnavatele nebo rekvalifikaci zaměstnanců
- Hodnota stravování poskytovaná jako nepeněžní plnění zaměstnavatelem zaměstnancům ke spotřebě na pracovišti
- Hodnota nealkoholických nápojů poskytovaných jako nepeněžní plnění ze sociálního fondu
- Nepeněžní plnění poskytovaná zaměstnavatelem zaměstnancům z fondu kulturních a sociálních potřeb, ze sociálního fondu, ze zisku po jeho zdanění maximálně však do 20 000 Kč za kalendářní rok
- Zvýhodnění zaměstnancům v podobě zvýhodnění jízdenek, pokud zaměstnavatel provozuje veřejnou dopravu
- Peněžní plnění za výstroj a náležitosti poskytované příslušníkům ozbrojených sil
- Hodnotě přechodného ubytování při pracovní cestě
- Příjmy za práci žáků a studentů z praktického vyučování a praktické přípravy
- Odstupné podle vyhlášky č. 19/1991 Sb., o pracovním uplatnění a hmotném zabezpečení pracovníků v hornictví
- Příjmy do výše 500 000 Kč poskytnuté zaměstnavatelem, jako sociální výpomoc zaměstnanci v přímé souvislosti s překlenutím jeho mimořádně obtížných poměrů pro živelnou pohromu, ekologickou nebo průmyslovou havárii
- Příspěvek na penzijní připojištění se státním příspěvkem poukázaný na účet zaměstnance
- Příspěvek na pojistné pro případ dožití nebo případ smrti nebo dožití, nebo na důchodové pojištění (Marková, 2015)

3 ZDANĚNÍ MZDY A VÝPOČET DAŇOVÉ ZÁLOHY

Výpočet daňové zálohy závisí na úhrnu měsíčního základu pro výpočet zálohy. Do úhrnu mezd jsou rovněž zahrnuty odměny a doplatky za minulé léta. (Pelech, 2014) Výše této hrubé mzdy zaměstnance se navýší o pojistné na sociální pojištění zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti ve výši 25 % a pojistné na všeobecné zdravotní pojištění, které má povinnost platit zaměstnavatel ve výši 9 %. Pro způsob zdanění je rozhodující, zda poplatník podepsal daňové prohlášení. Tímto má možnost uplatnit daňové slevy. Prohlášení nelze mít podepsáno u více plátců zároveň. V případě změny zaměstnání v průběhu jednoho měsíce, může poplatník uplatnit slevu pouze u jednoho plátce a podepsat prohlášení u nového plátce až následující měsíc. Vypočtený základ daně v příslušném měsíci se zaokrouhlí na celé sto koruny směrem nahoru. Z této částky se vypočte 15 % zálohy na daň, která může být vlivem slev snížena. Jedná se o slevy

- Základní sleva na poplatníka 2 070,- Kč
- Základní sleva na invaliditu (invalidní důchod I. a II. Stupně) 210,- Kč
- Rozšířená na invaliditu (invalidita III. Stupně) 420,- Kč
- Na držitele průkazu ZTP/P 1 345,- Kč
- Na studenta (u studujícího poplatníka do 26 resp. 28 let věku) 335,- Kč
- Na dítě do 26 let věku (sleva, bonus, nebo kombinace obou) 1 117,- Kč
- Je-li vyživované dítě držitelem průkazu ZTP/P 2 234,- Kč

(Pelech, 2014)

Všechny uplatněné slevy musí splnit podmínku dokladů. Např. u studenta potvrzení o studiu, kopie průkazu ZTP, doklad od příslušné Okresní správy sociálního zabezpečení o způsobu výplaty důchodu. V případě daňového zvýhodnění je hlavní podmínkou pro uplatnění slevy žití dítěte ve společně hospodařící domácnosti s poplatníkem. Dále je třeba doložit kopii rodného listu dítěte a v případě zletilosti doklad o studiu při soustavné přípravě na budoucí povolání.

V roce 2015 došlo ke změně výše uplatnění daňové slevy na dítě. Nově lze uplatnit slevu na první dítě a to ve výši 1 117,- Kč, na druhé dítě 1 317,- Kč a na třetí a více dětí je možné uplatnit slevu ve výši 1 417,- Kč. Na děti s průkazem ZTP je částka dvojnásobná.

Slevy se odečtou z vypočtené daňové povinnosti a to do výše její částky. Daňové zvýhodnění na dítě se však chová jinak než ostatní slevy. Daňové zvýhodnění lze uplatnit

do výše daňové zálohy a to co je nad rámec zálohy lze uplatnit jako daňový bonus, který je zaměstnanci přičten. Daňový bonus lze měsíčně vyplatit pouze při podmínce, že pracovník v měsíci dosáhl polovinu minimální mzdy platné pro příslušný rok. V roce 2014 činila minimální mzda výši 8 500 Kč a polovina činila tedy 4 250 Kč. V roce 2015 došlo ke zvýšení minimální mzdy, která činí 9 200 Kč. Polovina je tedy 4 600 Kč.

Boeijen – Ostaszewska, Ola van Schellekens ve své knize *European tax handbook* v části Česká republika popisuje, že zaměstnavatel sráží zálohy daně a příjmy ze zaměstnání jsou zahrnuty do celkového příjmu. V dalším odstavci informuje, že příjmy ze služební cesty včetně denních příspěvků nejsou do zákonem daného limitu zdanitelným příjmem a od daně je osvobozeno z celkového pojištění hrazené zaměstnavatelem do 30 000 Kč za předpokladu, že bude vyplácen po 60 měsících do dosažení věku 60 let. Stejně podmínky platí i pro pojištění jejichž sídlo je v jiném členském státě EU, v Norsku a na Islandu. V knize se také zmiňuje o změně od 1. 1. 2015 o nově zavedené dani, kde sociální a zdravotní pojištění nebude zahrnuto do základu daně.

„Tax on employment income is deducted through with holdings by the employer. Employment income is included in the aggregate income subjekt to the flat income tax rate. (see section 1.9.1.).

The reimbursement of expenses for business travel, including daily allowances in the case of travel abroad does not constitute taxable income up to the amounts stipulated by law.

No deductions for expenses are allowed from employment income. The employee's taxable income includes the social security and health insurance contributions payable by the employer (see Corporate Taxation section 4.2.), the mandatory social security and health insurance contributions payable by the employer are no longer deductible. Up to CZK 30,000 of the total premiums paid by an employer on behalf of an employer (i) to a state-contributory supplementary pension fund and for a qualifying voluntary pension saving scheme, and (ii) for a private life insurance are exempt income for the employer, provided that the benefits will only be paid after 60 months and not before the insured reaches the age of 60 years. Under the same conditions, this exemption applies in respect of premiums paid by an employer to qualifying pension funds and life insurance companies established in other EU Member States, Norway and Iceland.

From 1 January 2015, social security and health insurance contributions paid by the employer (or the newly introduced payroll tax) will not be included in the individual income tax base.“(Schellekens, 2014 s. 211)

3.1 Solidární zvýšení daně u zálohy

Od 1. 1. 2013 vstoupilo do platnosti ustanovení o solidárním zvýšení daně. Výše u zálohy činí 7 % z kladného rozdílu mezi příjmy zahrnovanými do základu pro výpočet zálohy a 4 násobkem průměrné mzdy stanovené podle zákona upravujícího pojistné na sociální zabezpečení, což pro rok 2014 činí 103 768 Kč.

3.1.1 Způsob výpočtu zálohy daně při solidárním zvýšení na příkladu

Hrubá mzda	185 600 Kč	
Pojistné na SP (25 %)	46 400 Kč	
Pojistné na ZP (9 %)	16 704 Kč	
Základ pro výpočet zálohy na daň	248 704 Kč	
Základ daně zaokrouhlený na sta	248 800 Kč	
Částka pro výpočet solidární daně	81 832 Kč	(185.600-103.768)
Záloha na daň 15%	37 320 Kč	
Solidární zvýšení 7%	5 728,24 Kč	
Záloha na daň celkem	43 048,24Kč	
Záloha na daň zaokrouhlená na celé koruny	43 049 Kč	
Sleva na poplatníka	2 070 Kč	
Záloha na daň po slevě	40 979 Kč	

(Šubrt et al, 2014, s. 226)

3.2 Srážková daň

Srážkovou daň lze provést dle nového ustanovení z roku 2014 pouze u dohod o provedení práce a to pokud její výše činí maximálně 10 000 Kč a poplatník nemá podepsané daňové prohlášení. Výše srážkové daně je 15 %. Z této částky nejsou provedeny odvody sociálního ani zdravotního pojištění.

Zaměstnavatel odvádí příslušnému správci daně samostatně srážkovou daň na zvláštní účet a to nejpozději do konce měsíce, ve kterém byla sražena. (Pelech, 2014)

4 ROČNÍ ZÚČTOVÁNÍ DANĚ

Roční zúčtování daně je provedeno u zaměstnavatele na základě žádosti zaměstnance. Zaměstnanec, který nemá povinnost podat daňové přiznání, může požádat svého zaměstnavatele, u kterého byl zaměstnán k 31. 12. o vyrovnání zálohové daně do 15. 02. následujícího roku. Roční zúčtování daně nelze provést zaměstnanci, který měl souběžný příjem nebo příjmy z podnikatelské a jiné samostatné výdělečné činnosti- příjmy ze samostatné činnosti, příjmy z nájmu, příjmy z kapitálového majetku, z nichž se daň nesráží, a ostatní příjmy, pokud nejsou od zdanění osvobozeny a úhrn těchto příjmů, mimo příjmů ze závislé činnosti, činil za rok více než 6 000 Kč hrubého výdělku. Přiznání k dani musí podat i zaměstnanec, který v průběhu roku měl vyšší měsíční zdanitelný příjem než 103 768 Kč, ze kterého musel zaměstnavatel provést srážku solidárního zvýšení nebo měl náhradu za ztrátu na výdělku za pracovní úraz, nebo zrušil životní pojistku, kterou uplatňoval v předchozích letech, jako životní pojištění které splňovalo podmínky pro snížení daně. Pokud zaměstnanec splňuje podmínky pro roční zúčtování daně, vychází plátce z jeho příjmů za příslušný rok. Tyto údaje obsahuje mzdový list, který uvádí například údaje veškerých příjmů, výše pojistného, výši tzv. superhrubé mzdy, záloh na daň i výši uplatněných slev v jednotlivých měsících.

4.1 Výpočet daně při ročním zúčtování

Princip ročního zúčtování daně funguje podobně jako výpočet daňové zálohy, tedy vychází ze základu daně. Jde však o souhrnné údaje v průběhu celého roku. Tedy úhrn všech příjmů od všech plátců (postupných) a úhrnu pojistného, které má plátce povinnost odvést za zaměstnance. Souhrnný, nebo-li roční základ daně lze snížit a zoptimalizovat na základě možností nezdanitelné části základu daně.

4.1.1 Nezdanitelná část základu daně

Plátce přihlíží k průkazným nezdanitelným částkám ze základu daně za podmínek, které ustanovuje daňový zákon v § 38 odst. 5, až při ročním zúčtování daně.

4.1.1.1 *Bezúplatná plnění (dříve dary)*

Tato nezdanitelná část základu daně se prokazuje potvrzením příjemce bezúplatného plnění, nebo jeho zákonného zástupce, pořadatele veřejné sbírky. Toto však musí splňovat podmínky, kdy příjemcem je:

- ✓ Obec, kraj, organizační složka státu nebo právnická osoba se sídlem na území ČR, též i právnická osoba, která je pořadatelem sbírek.
- ✓ Politické strany a politické hnutí
- ✓ Fyzická osoba s trvalým bydlištěm na území ČR, poskytující zdravotnické služby nebo provozující školy a školská zařízení, péči o toulavá nebo opuštěná zvířata nebo provozující péči o ohrožené druhy živočichů
- ✓ Fyzická osoba s bydlištěm na území ČR, která je poživatелеm invalidního důchodu na zdravotní pomůcky
- ✓ Příjemce odstraňující následky živelné pohromy, ke které došlo na území ČR nebo na území EU, Norska nebo Islandu.

Úhrnná hodnota bezúplatného plnění musí činit minimálně 1 000 Kč nebo alespoň částku 2% základu daně, maximálně však do 15 % základu daně. Bezúplatným plněním bezplatné dárce krve, plazmy. Například hodnota daru krve je 2 000 Kč, nebo dárce orgánu od žijícího dárce, hodnota tohoto orgánu je 20 000 Kč.

4.1.1.2 Úroky z úvěru zaplacené ve zdaňovacím období

Další možností snížení daňového základu je uplatnění úroků z úvěrů ze stavebního spoření a z hypotečních úvěrů na bytové potřeby včetně překlenovacích úvěrů zaplacených ve zdaňovacím období. „Bytovou potřebou je:

- a) Výstavba bytového domu, rodinného domu, jednotky, která nezahrnuje nebytový prostor nebo změna stavby
- b) Koupě pozemku, za účelem zahájení výstavby bytové potřeby, která bude zahájena do 4 let od okamžiku uzavření úvěrové smlouvy
- c) Koupě bytového domu, rodinného domu, rozestavěné stavby těchto domů, jednotky, která nezahrnuje nebytový prostor
- d) Splacení vkladu právnické osobě jejím členem za účelem získání práva nájmu nebo jiného užívání jednotky, která nezahrnuje nebytový prostor nebo rodinného domu
- e) Údržba a změna stavby bytového domu, rodinného domu, bytu v nájmu nebo v užívání nebo jednotky, která nezahrnuje nebytový prostor.
- f) Vypořádání společného jmění manželů nebo vypořádání spoludědiců v případě, že předmětem vypořádání je úhrada podílu spojeného se získáním jednotky, která nezahrnuje nebytový prostor, rodinného domu nebo bytového domu

- g) Úhrada za převod podílu v obchodní korporaci jejím členem uskutečněná v souvislosti s převodem práva nájmu nebo jiného užívání bytu (podle NOZ jsou obchodními korporacemi obchodní společnosti a družstva)
- h) Splacení úvěru nebo zápůjčky použitých poplatníkem na financování bytových potřeb uvedených výše a splnění podmínek vztahujících se k jednotlivým písmenům.“ (Lošťák, Pelech, 2014, s. 51)

Šubrt ve své literatuře upozorňuje na skutečnost, která je od roku 2011 v platnosti, že pokud u bytové potřeby nebude splněna podmínka zahájení výstavby do 4 let od uzavření úvěrové smlouvy, zaniká nárok na uplatnění odpočtu nezdanitelné části. Částky, které byly uplatněny v předchozí době, musí být dodaněny podle § 10 zákona o dani z příjmu.

Výše odpočtu je ročně nejvýše 300 000 Kč úhrnné částky úroků všech úvěrů ve společně hospodařící domácnosti. V případě více účastníků smlouvy uplatní slevu jeden z účastníků nebo oba rovným dílem. V písmenech a), b), c) je podmínkou vlastnictví nebo alespoň spoluvlastnictví bytové potřeby po celé zdaňovací období.

Uplatnění:

- Potvrzení v jaké výši byly zaplacený úroky ve zdaňovacím období
- Smlouva o úvěru – při uplatnění
- Stavební povolení nebo ohlášení stavby v případě úvěru poskytnutého na koupi pozemku
- Výpis z listu vlastnictví domu, bytu, jednotky nebo výpis z listu vlastnictví pozemku

4.1.1.3 Příspěvek na penzijní připojištění

Daňový základ lze snížit o platbu poplatníka zaplacenou na:

- ✓ Penzijní připojištění se státním příspěvkem
- ✓ Penzijní pojištění podle smlouvy o penzijním pojištění uzavřené mezi poplatníkem a institucí penzijního pojištění
- ✓ Doplnkové penzijní spoření podle smlouvy o doplňkovém penzijním spoření uzavřené mezi poplatníkem a penzijní společností

Výše uplatnění částky je částka po odečtení 12 000 Kč. Maximálně však lze snížit základ daně do výše 12 000 Kč.

Příklad :

Zaměstnanec zaplatil za zdaňovací období za penzijní připojištění se státním příspěvkem částku ve výši 15 000 Kč. Tato částka po odečtení 12 000 Kč je 3 000 Kč. Zaměstnanci je uznána částka 3 000 Kč za penzijní připojištění.

Uplatnění:

- Potvrzení penzijní společnosti, instituce penzijního pojištění, penzijního fondu o zaplacených příspěvcích
- Smlouva o penzijním pojištění se státním příspěvkem, doplňkovém penzijním spoření, smlouva nebo potvrzení instituce penzijního pojištění o účasti na penzijním pojištění

4.1.1.4 Pojistné na soukromé životní pojištění

Od základu daně lze odečíst i zaplacené pojistné, které si poplatník zaplatí za daňové období. Produkty, které mohou být uplatněny jsou vymezeny v ZDP v § 6 odst. 9 písm. p) a to např. soukromé životní pojištění. Jde o pojištění:

- ✓ Pro případ dožití
- ✓ Pro případ smrti nebo dožití
- ✓ Důchodové (zpravidla doživotní penze)

Podmínkou je sjednání výplaty pojistného plnění až po 60 kalendářních měsících od uzavření smlouvy a současně nejdříve v roce dosažení 60 let pojištěného. Výše maximální hranice pro uplatnění je 12 000 Kč. V případě více uzavřených smluv životního pojištění, které rovněž splňují podmínky dle ZDP lze v souhrnu uplatnit maximální výši. Tato částka se nesnižuje o žádnou částku, jako bylo v postupu u penzijního připojištění.

Příklad: Zaměstnanec má 2 životní pojistky, které splňují podmínky pro uplatnění snížení základu daně. První potvrzení dokladuje zaplacené pojistné za zdaňovací období ve výši 8 500 Kč a druhé potvrzení je vystaveno na částku 5 000 Kč. V součtu obě potvrzení vykazují výši 14 500 Kč. Protože slevu lze uplatnit do maximální výše 12 000 Kč, poplatník může snížit daňový základ pouze o 12 000 Kč na soukromé životní pojištění.

Uplatnění:

- Potvrzení příslušné pojišťovny o zaplaceném pojistném
- Smlouva o soukromém životním pojištění

V případě, že pojištěný zruší pojištění před ukončením plnění, je povinen si veškeré uplatňované částky v předchozích letech dodanit a podat si daňové přiznání. Tyto hodnoty jsou pak pro něho příjmem dle § 10 ZDP od počátku.

Legislativní změnou v roce 2015 vstoupila do účinnosti nová podmínka pro uplatnění pojistného a to, že nelze uplatnit výplatu jiného příjmu, který není pojistným plněním a nezakládá zánik pojistné smlouvy. Nově je i ustanoveno, že v případě, že dojde k porušení některé z podmínek, je pojištěný povinen dodanit částky uplatňované za posledních 10 let zpětně. Tyto pak musí uvést do příjmů v daňovém přiznání v § 10 ZDP.

4.1.1.5 Odpočet členských příspěvků zaplacených odborové organizaci

Další možností snížení daně je odpočet zaplacených členských příspěvků odborové organizaci, kterou lze odečíst do výše 1,5 % zdanitelných příjmů, maximálně však do výše 3 000 Kč za zdaňovací období. Podmínky pro tuto možnost nejsou žádné.

Uplatnění

- Potvrzení odborové organizace o výši zaplacených členských příspěvků za zdaňovací období

4.1.1.6 Odpočet úhrady za zkoušky

Snížit daňový základ mohou i úhrady za zkoušky, které ověřují výsledky dalšího vzdělávání, pokud nedošlo k úhradě zaměstnavatelem.

- ✓ Roční odečet je ve výši úhrady, nejvýše 10 000 Kč
- ✓ Zdravotně postižený poplatník může odečíst až 13 000 Kč
- ✓ Poplatník s těžším zdravotním postižením může uplatnit až 15 000 Kč

Uplatnění

- Potvrzení o výši zaplacené úhrady za zkoušku, která ověřuje výsledky dalšího vzdělávání. (Šubrt, 2014)

4.1.2 Slevy na dani

Daňový základ snížený o možné nezdanitelné části, je výsledná výše daňového základu zaokrouhlena na celá sta dolů a vypočte se roční daň ve výši 15 %. Tato vypočtená daň může být dále snížena o možné slevy. Způsoby uplatnění a podmínkami pro uplatnění se zabývá ve své publikaci Šubrt s dalšími kolegy zabývající se touto problematikou.

4.1.2.1 Základní sleva na poplatníka

Tuto slevu uplatní poplatník, který má podepsané daňové prohlášení ve výši 24 840 Kč ročně. Částka je nedělitelná odečítá se v plné výši.

4.1.2.2 Sleva na manželku (manžela) ve společně hospodařící domácnosti

Tuto slevu si může uplatnit druhý z manželů v případě, že sdílí s manželkou (manželem) společně hospodařící domácnost a vlastní příjem manželky (manžela nepřesáhl 68 000 Kč.) Tuto slevu lze uplatnit pouze při ročním zúčtování daně a stejně jako sleva základní je nedělitelná. Výše slevy je 24 840 Kč, v případě držení průkazu ZTP/P manželky (manžela) je sleva dvojnásobná tj. 49 680 Kč.

4.1.2.3 Základní sleva na invaliditu

Tuto slevu lze uplatňovat měsíčně ve výši 210 Kč a je dělitelná. To znamená, že slevu lze uplatnit jen za tu dobu, od které byl přiznán invalidní důchod pro invaliditu prvního a druhého stupně a po dobu jeho pobírání. Při ročním zúčtování lze uplatnit slevu na invaliditu ve výši 2 520 Kč. Podmínkou je

- ✓ Výplata vlastního invalidního důchodu pro invaliditu prvního a druhého stupně
- ✓ Invalidní důchod musí být skutečně vyplácen
- ✓ Potvrzení finančního úřadu při zániku nároku na invalidní důchod pro invaliditu prvního nebo druhého stupně pro souběh nároku na výplatu invalidního a starobního důchodu.

Uplatnění

- Výměr o přiznání důchodu
- Potvrzení o výplatě důchodu do 30 dnů od nástupu do zaměstnání
- Každý rok potvrzení o výplatě důchodu od příslušné OSSZ

4.1.2.4 Rozšířená sleva na invaliditu

Tato sleva se týká zaměstnanců, kteří pobírají invalidní důchod pro invaliditu třetího stupně. Lze ji uplatnit stejně jako slevu na invaliditu prvního a druhého stupně. Má stejné podmínky i potvrzení v případě uplatnění. Výše této rozšířené slevy je 420 Kč měsíčně a 5 040 Kč ročně.

4.1.2.5 Sleva na držitele průkazu ZTP/P

Tuto slevu lze rovněž uplatnit měsíčně a to ve výši 1 345 Kč a roční sleva je 16 140 Kč.

- ✓ Podmínka je vlastní průkaz ZTP/P

Uplatnění

- Prohlášení
- Průkaz ZTP/P

4.1.2.6 Sleva na studenta

Sleva na studenta se uplatňuje jak měsíčně a to ve výši 335 Kč a roční výše činí 4 020 Kč.

- ✓ Podmínkou je soustavná příprava na budoucí povolání, kterou definuje zákon o státní sociální podpoře v § 12 až §15 zákona č. 117/1995 Sb.

Slevu nemůže uplatnit poplatník, který studuje střední školu.

Uplatnění

- Prohlášení
- Potvrzení školy o soustavné přípravě na budoucí povolání v příslušném roce nebo semestru
- Pokud jde o studenta studujícího v zahraničí, nutné je rozhodnutí Ministerstva školství, že studium v zahraničí je na stejné úrovni jako studium v ČR

4.1.2.7 Sleva za umístění dítěte

Tato sleva je zcela nová s platností od září roku 2014. Lze ji uplatnit ročně a to už za rok 2014. Výše slevy může být uplatněna maximálně do výše minimální mzdy toho roku. Při tom do úhrady nesmí být zahrnuta úhrada za stravu nebo kroužky. Podmínkou je:

- ✓ Žití dítěte s poplatníkem ve společně hospodařící domácnosti
- ✓ V případě péče vnuka, vnučky při náhradní péči, která nahrazuje péči rodičů
- ✓ Uplatnit může pouze jeden z poplatníků, pokud žije dítě s více vyživujícími poplatníky
- ✓ V případě, že se jedná o firemního poskytovatele předškolního zařízení a poplatník využívá předškolní zařízení bezplatně, půjde u poplatníka o zdanitelný příjem, pokud bude zaměstnavatel uplatňovat tyto náklady jako daňové.

Uplatnění:

- Potvrzení zařízení péče o děti předškolního věku, mateřské školy, které musí obsahovat jméno a příjmení vyživovaného dítěte, místo bydliště, částku výdajů vynaložených poplatníkem na úhradu
- Prohlášení poplatníka, že uplatňuje slevu za umístění dítěte.

Není podmínkou, že tento poplatník musí pobírat daňové zvýhodnění na dítě.

4.1.3 Daňové zvýhodnění

Daňové zvýhodnění může být uplatněno jako sleva na dani, daňový bonus nebo kombinace slevy a daňového bonusu. Výše daňového zvýhodnění na 1 dítě činilo v roce 2014 výši 1117 Kč. Při ročním zúčtování daně lze uplatnit za celý rok 13 404 Kč. Jak už bylo výše uvedeno, novelizací s účinností od 1. 1. 2015 došlo ke změně výše daňového zvýhodnění.

Měsíčně:	1. dítě 1 117 Kč	ročně:	1. dítě 13 404 Kč
	2. dítě 1 317 Kč		2. dítě 15 804 Kč
	3. a další dítě 1 417 Kč		3 a další dítě 17 004 Kč

V případě ZTP/P průkazu jsou hodnoty dvojnásobné.

V rámci zpracování ročního zúčtování daně za rok 2014 však platí hodnoty daňového zvýhodnění platné pro rok 2014.

Podmínky:

- ✓ Dítě vyživované poplatníkem a žijící s ním ve společně hospodařící domácnosti
- ✓ Uplatnit může poplatník, pokud jeho příjem dosahuje v měsíci alespoň poloviny minimální mzdy a v kalendářním roce musí poplatník splňovat příjem alespoň šestinásobku platné minimální mzdy, která pro rok 2014 činí 8 500 Kč.

Slevu lze uplatnit až do výše daňové povinnosti. Výplata daňového bonusu je však omezená. Daňový bonus lze vyplatit měsíčně minimálně 50 Kč a maximálně 5 025 Kč a v rámci ročního zúčtování lze vyplatit daňový bonus minimálně 100 Kč a maximálně 60 300 Kč.

Uplatnění:

- Uplatnit může pouze jeden z poplatníků. Nelze, aby na 1 dítě uplatnili daňové zvýhodnění dva poplatníci
- Rodný list dítěte
- Potvrzení o studiu v případě když dítě je starší 18 let
- Potvrzení zaměstnavatele druhého z manželů, o tom že neuplatňuje daňové zvýhodnění
- Průkaz ZTP/P pokud má dítě v držení
- Rozhodnutí Ministerstva školství o tom, že studium v zahraničí je postaveno na stejnou roveň, jakou má studium v ČR

Nároky na daňové zvýhodnění vzniká již v měsíci narození dítěte, byť by to bylo poslední kalendářní den v měsíci, trvá až do 18 roku věku dítěte, dále nárok pokračuje studiem dítěte na střední škole, studiem na vysoké škole až do 26 let věku v případě studia na doktorské studium je možné uplatnit daňové zvýhodnění až do 28 let věku.

Nárok na daňové zvýhodnění zaniká ukončením studia maturitou, pokud dítě dále nestuduje a je vedeno v evidenci úřadu práce, nebo nastoupilo do zaměstnání, dále nárok zaniká v případě přerušení studia.

V rámci ročního zúčtování jsou zohledněny veškeré měsíce, na které má poplatník nárok, nebo které neuplatnil z důvodu dlouhodobé pracovní neschopnosti. Po odečtení veškerých nárokových slev na dani z vypočteného základu daně a nároku na daňové zvýhodnění je vypočten případný přeplatek nebo nedoplatek daňového bonusu. Přeplatek daňového bonusu se v rámci ročního zúčtování nevrací a nedoplatek je v podobě kompenzace vrácen poplatníkovi.

Nedoplatky jsou poplatníkům vráceny v měsících únoru nebo březnu nejpozději jsou vyplaceny ve mzdě za březen.

4.2 Roční zúčtování daně starobních důchodců

Vlivem soudního rozhodnutí byla starobním důchodcům znovu umožněna možnost uplatnit základní daňovou slevu. Toto rozhodnutí mělo dopad na provedení opětovného vyrovnání daně u starobních důchodů jak za rok 2013, tak i za rok 2014.

4.3 Vyúčtování daně z příjmů ze závislé činnosti

Vyúčtování daně z příjmů je nutno zanést do výkazu vyúčtování daně z příjmů ze závislé činnosti, který je plátce povinen odeslat v elektronické podobě příslušnému daňovému správci, pokud má datovou schránku do 20. 3. 2015.

„Podle § 250 DŘ vzniká plátcí daně povinnost uhradit pokutu, nepodá-li Vyúčtování nebo dodatečné Vyúčtování, ačkoliv měl tuto povinnost, ve stanovené lhůtě a toto zpoždění je delší než 5 pracovních dnů. O pokutě je plátce daně vyrozuměn platebním výměrem a správce daně nemůže tuto pokutu prominout. Sazba pokuty činí 0,05 % z celkové částky daně, kterou byl povinen plátce daně uvést ve Vyúčtování, za každý následující den prodlení a je ohraničena částkou 0,5 % z celkové částky daně. Pokud by pokuta nedosáhla 200 Kč, potom se nepředepisuje.“ (Šubrt, 2014 s. 267)

5 NEZISKOVÉ ORGANIZACE

Zákon o dani z příjmu nám definuje, že organizace charakteru právnické osoby, nebyla zřízena nebo založena za účelem podnikání:

- obce
- kraje
- organizační složky státu a územních samosprávných celků
- příspěvkové organizace
- státní fondy
- obecně prospěšné společnosti
- veřejné vysoké školy
- nadace a nadační fondy
- státní fondy

5.1 Právní rámec příspěvkových organizací

„Příspěvková organizace je právnickou osobou, která se řídí specifickou právní úpravou. Základní právní rámec je dán zákonem č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů. Tento zákon stanoví zejména pravidla pro hospodaření obcí, měst a krajů, pravidla pro sestavování rozpočtů poskytování dotací atd. Dále stanoví, jaké právnické osoby mohou být územními samosprávnými celky zakládány. Jedním typem takové právnické osoby jsou právě příspěvkové organizace.“ (Maderová Voltnerová a Tégel, 2011 s. 6)

5.2 Finanční hospodaření příspěvkových organizací

„Příspěvková organizace hospodaří s peněžními prostředky získanými vlastní činností a s peněžními prostředky přijatými z rozpočtu svého zřizovatele. Dále hospodaří s prostředky svých fondů, s peněžitými dary od fyzických a právnických osob, včetně peněžních prostředků poskytnutých z národního fondu a ze zahraničí.“ (Maderová Voltnerová a Tégel, 2011 s. 146)

Příspěvková organizace dále hospodaří

- S dotacemi na úhradu provozních výdajů, které by měly být kryty z rozpočtu Evropské unie

- S dotacemi na úhradu provozních výdajů podle mezinárodních smluv

Maderová Voltnerová upozorňuje, že pokud nejsou prostředky spotřebovány do konce kalendářního roku, jsou převedeny do rezervního fondu jako zdroj financování v následujících letech a mohou být použity pouze na stanovený účel. Tyto zdroje jsou sledovány odděleně a prostředky, které na stanovený účel nebyly použity, musí být vypořádány se státním rozpočtem za rok, ve kterém byl splněn účel, na který byla dotace poskytnuta.

5.3 Peněžní fondy příspěvkových organizací

Příspěvková organizace vytváří peněžní fondy

- Rezervní fond
- Investiční fond
- Fond odměn
- Fond kulturních a sociálních potřeb

Zůstatky peněžních fondů jsou převedeny do následujícího roku

5.4 Porušení rozpočtové kázně

Porušení rozpočtové kázně je každé neoprávněné použití nebo zadržetí peněžních prostředků poskytnutých z rozpočtu.

„Neoprávněným použitím peněžních prostředků podle odstavce 1 je jejich použití, kterým byla porušena povinnost stanovená právním předpisem, přímo použitelným předpisem Evropské unie, smlouvou nebo rozhodnutím o poskytnutí těchto prostředků. Za neoprávněné použití peněžních prostředků podle odstavce 1 se považuje také

- a) Porušení povinností stanovené právním předpisem, přímo použitelným předpisem EU, smlouvou nebo rozhodnutím o poskytnutí těchto prostředků, která souvisí s účelem, na který byly peněžní prostředky poskytnuty.
- b) Porušení povinností stanovené právním předpisem, přímo použitelným předpisem EU, smlouvou nebo rozhodnutím o poskytnutí těchto prostředků, která souvisí s účelem, na který byly peněžní prostředky poskytnuty, ke kterému došlo před připsáním peněžních prostředků na účet příjemce a které ke dni připsání trvá, den

připsání peněžních prostředků na účet příjemce se považuje za den porušení rozpočtové kázně.

- c) Neprokáže-li příjemce peněžních prostředků, jak byly tyto prostředky použity. (Maderová Voltnerová a Tégl, 2011 s. 139)

5.5 Peněžní tok (cash flow)

Přehled o peněžních tocích (cash flow) je dle Šteker a Otrusinové odvozený výkaz a informuje o příjmu a úbytku peněžních prostředků a peněžních ekvivalentů v průběhu účetního období. Pohyb peněžních prostředků se člení za činnost provozní, investiční a finanční. Pro zjištění peněžního toku lze použít 2 metody přímou a nepřímou.

„**Přímá metoda** je založena na skutečném pohybu peněžních prostředků, tj. příjmů a výdajů. Protože v účetnictví nejsou platby sledovány podle požadovaných činností tohoto výkazu, je nutné jednotlivé pohyby peněz v účetnictví dohledat, specifikovat a roztřídit, nebo s tímto požadavkem pracovat již během účetního období.

Nepřímá metoda vychází z výsledku hospodaření účetní jednotky, který upravuje na tok peněžních prostředků. Výsledek hospodaření je výsledkem rozdílu mezi výnosy a náklady, které ovšem nemusí být vždy spojeny s pohybem peněžních prostředků. Úpravy tak vycházejí z předpokladu, že každý *náklad nemusí být zároveň výdaj* (např. tvorba opravné položky k zásobám), *výdaj nemusí znamenat současně i náklad* (např. nákup dlouhodobého majetku), *výnos nemusí být spojen s příjmem* (např. prodej zboží na fakturu) a *příjem nemusí znamenat zároveň i výnos* (např. přijatá záloha od zákazníka). O tyto operace je třeba výsledek hospodaření upravit, abychom získali přehled o toku peněz za sledované období.“ (Šteker a Otrusinová, 2013 s. 244)

II. PRAKTICKÁ ČÁST

6 PŘEDSTAVENÍ PŘÍSPĚVKOVÉ ORGANIZACE

Současná příspěvková organizace SOCIÁLNÍ SLUŽBY UHERSKÝ BROD, zahájila svoji působnost od 01. 01. 2005. Vznikla na základě zřizovací listiny. Zřizovatelem je Město Uherský Brod. Původně organizace působila jako penzijní dům patřící organizaci SOCIÁLNÍ SLUŽBY UHERSKÉ HRADIŠTĚ. Dnem vzniku přešla veškerá práva a náležitosti včetně převodu všech zaměstnanců zřizovateli, kterým se stalo Město Uherský Brod. Hlavním předmětem činnosti je poskytování pečovatelské služby v Uherském Brodě, Suché Lozi a Starém Hrozenkově, dále poskytování ambulantní případně terénní služby v nízkoprahovém zařízení, v denním stacionáři pro zdravotně postižené a sociálně aktivizační službě pro rodiny s dětmi. Organizace zajišťuje provoz tří domů s pečovatelskou službou.

6.1 Historie organizace

V době zahájení poskytovaly SOCIÁLNÍ SLUŽBY pouze pečovatelskou službu pro seniory. Postupně koncem roku 2008 a počátkem roku 2009 byly zřízeny další dvě služby, a to Nízkoprahové zařízení pro děti a mládež Větrník a Sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi. Nejnovější službou se v roce 2011 stal Denní stacionář pro mentálně postižené klienty.

6.2 Právní forma a údaje o organizaci

Název organizace: SOCIÁLNÍ SLUŽBY UHERSKÝ BROD, příspěvková organizace

Sídlo organizace: Uherský Brod, Za Humny 2292

Identifikační číslo: 71230629

Právní forma: příspěvková organizace

Statutární orgán: ředitelka Ing. Marie Vašková

6.3 Služby v příspěvkové organizaci

- **Pečovatelská služba** – jedná se o službu, která zabezpečuje péči pro seniory. Pracovnice v sociálních službách poskytují pomoc nejen přímo klientům žijícím v domech s pečovatelskou službou, ale i ambulantně s docházením přímo do

rodinných domů, aby tak zachovaly přirozenou možnost pobytu některých seniorů ve svém rodinném domě či bytě.

- **Nízkoprahové zařízení pro děti a mládež Větrník** – služba se týká výchovy dětí a mládeže do dvaceti let a zaměřuje se na pomoc a začlenění těchto mladých klientů do společnosti. Sociální pracovníci sestavují program pro klienty, kterým je nejen výuka a pomoc při získávání vzdělání, ale jsou zde procvičovány i běžné domácí činnosti včetně vaření nebo správné rozdělení domácího rozpočtu.
- **Sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi** – tato služba se věnuje sociálně slabším rodinám s dětmi do 18 let věku. Sociální pracovnice pomáhají rodinám s jednáním na úřadech, se sestavováním správného domácího rozpočtu, řeší jejich finanční situaci a pomoc v případě exekuce, pomáhají při výchově dětí a usilují o zlepšení jejich výsledků ve školském zařízení, řeší další složité situace v rodinách.
- **Denní stacionář pro mentálně postižené** – Pracovnice v sociálních službách poskytují fyzickou i pedagogickou pomoc hendikepovaným lidem ve věku od 18 až do 64 let a to v době od 7:00 až do večerních hodin. Náplní práce je rozvíjet jemnou motoriku, naučit je běžné denní činnosti aj. Klientům denního stacionáře jsou v příznivém počasí umožněny pravidelné procházky nebo výlety. V době různých svátků (vánoce, velikonoce) jsou klientům předváděny různé lidové tradice.

6.4 Zaměstnanci SSUB

Tabulka 1: Počet zaměstnanců SSUB v letech 2011 až 2015 (vlastní zpracování)

Rok	2011	2012	2013	2014	2015
Zaměstnanci	37	35	37	38	38

Fluktuace v příspěvkové organizaci není téměř žádná. Pokud dojde k ukončení pracovního poměru, přijímá se nový pracovník, který nahrazuje předchozího pracovníka. Personální změny vznikají z důvodu odchodu na mateřskou dovolenou nebo odchodu starobního důchodce. Během posledních 3 let se počet zvýšil pouze o 1 pracovníka. V současné době má příspěvková organizace celkem 38 zaměstnanců. Z toho 2 muže a 36 žen. Jedná se o sociální pracovníky, pracovníky v sociálních službách, administrativní a hospodářské zaměstnance. Příspěvková organizace stabilně zaměstnává 1 pracovníci na dohodu o provedení práce. V době čerpání letních dovolených jsou přibírány pracovnice v sociálních

službách na dohodu o provedení práce. Během roku organizace uzavře dohodu o provedení práce v průměru se sedmi zaměstnanci. Rozsah pracovní doby zaměstnanců pracujících na dohodu o provedení práce však nesmí přesáhnout 300 hodin ročně.

Zaměstnanci příspěvkové organizace jsou přijímáni na základě výběrového řízení. Většinou se jedná o hlavní pracovní poměr. Všechny pracovní smlouvy jsou uzavřeny na dobu určitou a je postupováno dle zákoníku práce. Zaměstnanec při nástupu obdrží pracovní smlouvu na dobu určitou se zkušební dobou. Tato mu je dle zákona prodloužena dvakrát formou dohody o změně pracovní smlouvy. Po třech letech jsou většinou pracovní poměry na dobu určitou změněny na dobu neurčitou.

6.5 Hlavní struktura platu

Plat zaměstnanců je určen na základě platového výměru, který zaměstnanec obdrží během 1. týdne. Tvoří jej:

Základní plat – výši základního platu ustanovuje konkrétně příloha nařízení vlády č. 564/2006 Sb. podle složitosti úkonů. Průměrná výše základního platu v příspěvkové organizaci je 14 782 Kč. Základní plat se podílí 76 % na celkové hrubé mzdě.

Osobní příplatek – je za dosažení dlouhodobých pracovních výsledků nebo splnění více pracovních úkolů. Osobní ohodnocení v příspěvkové organizaci ustanovuje vedoucí pracovník jednotlivé služby novému zaměstnanci po zkušební době, který zhodnotí pracovní výsledky zaměstnance. Stejně tak může dojít ke změně osobního ohodnocení i u ostatních zaměstnanců na základě aktivity a úspěšnosti plnění daných úkolů v roce. Návrh na osobní ohodnocení je předložen ředitelce organizace ke schválení na tiskopise, který je obsahem organizační směrnice. Podíl osobního příplatku je 18 % z hrubé mzdy.

Příplatek za vedení – tento příplatek v organizaci je povinnou složkou a je součástí platového výměru. Pobírá jej celkem 6 zaměstnanců, z toho ředitelka je na 3 stupni řízení. Vedoucí pečovatelské služby je na 2. stupni řízení a ostatní zaměstnanci pobírající příplatek za vedení jsou na 1. stupni vedení. Vedoucí pracovníci v příspěvkové organizaci mají dle směrnice příplatek za vedení v rozsahu 10 – 20 % z hodnoty nejvyššího stupně třídy, ve které jsou zařazeni.

Zvláštní příplatek – je povinnou složkou a je rovněž uveden v platovém výměru. Týká se všech pracovníků denního stacionáře a jeho výše se pohybuje kolem 800 Kč měsíčně.

Příplatek za sobotu a neděli – příplatek není součástí platového výměru a týká se

převážně pracovníc v sociálních službách v pečovatelské službě. Tyto zaměstnankyně mají 40–ti hodinovou týdenní pracovní dobu. Péče v sociálních službách není nepřetržitá 24 hodin, ale pouze v době od 6:00 do 21:00 hodin. Pomoc je poskytována sedm dnů v týdnu. Pracovnice tak pracují i v dny pracovního klidu a ve svátky. Za tuto odpracovanou dobu čerpají náhradní volno. Příplatek za sobotu a neděli činí 25 % aktuálního průměrného výdělku. Měsíčně je odpracováno celkem cca 292 hod u zpravidla 17 pracovníků a výše celkového měsíčního příplatku za všechny zaměstnance se většinou pohybuje kolem 8 500 Kč.

Příplatek za rozdělenou směnu – příplatek mají pracovníce v sociálních službách, které poskytují pomoc seniorům v chráněných bytech v okolních vesnicích Suché Lozi a Starém Hrozenkově. Tady z úsporných důvodů pečovatelky přerušují pracovní dobu a jejich pracovní doba je rozmělněna od rána až do večerních hodin. Za tato přerušení přísluší pracovníkům příplatek za rozdělenou směnu, který činí 30 % průměrného výdělku. Celková výše příplatků v měsíci je zanedbatelná, dosahuje pouze 2 300 Kč.

6.6 Měsíční daňová záloha

Výpočet daňové zálohy se odvíjí z hrubé mzdy a její výši ovlivňuje skutečnost, zda má zaměstnanec podepsáno Prohlášení k dani. Tímto si uplatňuje možné slevy z vypočtené daňové povinnosti. V organizaci uplatňují všichni zaměstnanci základní slevu na poplatníka ve výši 2070 Kč, 1 zaměstnankyně uplatňuje slevu na studenta, 3 zaměstnanci slevu na invaliditu I. a II. stupně a 12 zaměstnanců uplatňuje daňové zvýhodnění celkem na 22 dětí.

Tabulka 2: Počet zaměstnanců uplatňujících daňové zvýhodnění v letech 2011 – 2015 (vlastní zpracování)

Rok	2011	2012	2013	2014	2015
Zaměstnanci uplatňující daňové zvýhodnění	8	8	10	11	12

Z uvedené tabulky vyplývá, že se zvyšuje počet zaměstnanců, kteří uplatňují daňové zvýhodnění na děti a tím se zvyšuje i výplata měsíčního daňového bonusu, která snižuje zálohu na dani. Z této skutečnosti lze předpokládat, že počet uplatňovaných daňových zvýhodnění může mít vliv na výši ročního zúčtování pro následující rok 2015.

Tabulka 3: Vliv daňového zvýhodnění a daňové slevy na čistou mzdu v roce 2014 (vlastní zpracování)

Varianty uplatňovaných slev a daňové zvýhodnění na děti (v Kč)	základní sleva	základní sleva invalidita	základní sleva 1 dítě	základní sleva 2 děti	základní sleva 3 děti	základní sleva, invalidita 3 děti
Hrubá mzda	20 000	20 000	20 000	20 000	20 000	20 000
soc. poj. 4,5%, zdrav. poj. 6,5%	2 200	2 200	2 200	2 200	2 200	2 200
Základ daně zálohové	26 800	26 800	26 800	26 800	26 800	26 800
Vypočtená daňová záloha	4 020	4 020	4 020	4 020	4 020	4 020
Daň po slevách	1 950	1 740	833	0	0	0
Daňový bonus	0	0	0	284	1 401	1 611
Platba FÚ	1 950	1 740	833	0	0	0
Čistá mzda	15 850	16 060	16 967	18 084	19 201	19 411

Z výše uvedené tabulky je patrné nejen to, jaký vliv má uplatnění daňových slev a daňová zvýhodnění na daňovou zálohu, ale jaký vliv má i na čistou mzdu zaměstnance. Tedy čím vyšší je sleva a daňové zvýhodnění, tím nižší je platba daňové zálohy finančnímu úřadu. Následkem jsou vyšší hodnoty čisté mzdy na základě nároku na daňový bonus.

Pro pravděpodobný předpoklad výše daňového bonusu v jednotlivých měsících musíme posoudit i legislativní změny platné pro rok 2015. V roce 2015 došlo novelizací ke změně výše daňového zvýhodnění. Z uvedených údajů můžeme tedy předpokládat, že v roce 2015 lze v příspěvkové organizaci očekávat nižší zálohy odváděné finančnímu úřadu z důvodu zvýšení výplaty daňového bonusu.

Tabulka 4: Srovnání výše daňového bonusu v letech 2014 a 2015 (vlastní zpracování)

Zaměstnanec uplatňuje základní slevu, invaliditu (I.a II. s.), daň zvýhodnění (v Kč)	2014 2 děti	2015 2 děti	2014 3 děti	2015 3 děti
Hrubá mzda	16 400	16 950	16 400	16 950
soc. poj. 4,5%, zdrav. poj. 6,5%	1 804	1 865	1 804	1 865
Základ daně zálohové	21 976	22 713	21 976	22 713
Vypočtená daňová záloha	3 300	3 420	3 300	3 420
Daň po slevách	0	0	0	0
Daňový bonus	1 214	1 294	2 331	2 711
Platba FÚ	0	0	0	0

Čistá mzda	15 810	16 379	16 927	17 796
-------------------	--------	--------	--------	--------

Pro plánovaný předpoklad, zda může být výše ročního zúčtování v roce 2015 vyšší z důvodu zvýšeného nároku na daňové zvýhodnění, je potřeba vzít v patrnost i zvýšení platů pracovníků v sociálních službách z důvodu legislativních změn s platností od 1. 1. 2015. Porovnávací tabulka dokazuje, že v obou případech uplatnění daňového zvýhodnění na 2 děti, tak i na 3 děti, došlo v roce 2015 ke zvýšení daňového bonusu oproti roku 2014. Vzhledem ke skutečnostem, že nedošlo ke zvýšení platu od 1. 1. 2015 u všech zaměstnanců, a právě tito zaměstnanci uplatňují daňové zvýhodnění a v březnu v roce 2015 uplatnila další zaměstnankyně daňové zvýhodnění na 2 děti, které bude v rámci ročního zúčtování uplatňovat celkem 12 měsíců. Z daných skutečností mohu s pravděpodobností konstatovat, že celková výše vyplacených daňových bonusů bude v roce 2015 vyšší a odvedené zálohy na dani budou nižší než v roce 2014. Tato myšlenka mě vede k předpokladu, že při ročním zúčtování daně za rok 2015 bude částka vrácená zaměstnancům celkově vyšší než v roce 2014 vlivem zvýšených hodnot daňového zvýhodnění.

6.7 Roční zúčtování daně

Roční zúčtování daně je vypočteno zaměstnancům nejpozději do posledního pracovního dne v únoru a je vyplaceno v termínu určenému k výplatám v měsíci březnu ve mzdě za únor. Nutné je však o provedení ročního zúčtování požádat zaměstnance formou prohlášení poplatníka daně. Zaměstnanci přinášejí na mzdovou účtárnu veškeré tiskopisy, které ovlivňují výpočet daňové povinnosti.

- **Pojistné na soukromé životní pojištění.** K uplatnění je nutné doložení kopie pojistné smlouvy, která je umístěna na mzdové účtárně příspěvkové organizace. Počet uplatňovaného pojistného na soukromé životní pojištění převažuje nad jinými doklady umožňujícími snížení daně. V příspěvkové organizaci je uplatňováno celkem 18 zaměstnanci.
- **Příspěvek na penzijní připojištění.** Pro uplatnění je rovněž nutné evidovat kopii smlouvy, toto pojištění je uplatňováno v organizaci jako druhé nejčastější a uplatňuje ho celkem 9 zaměstnanců.
- **Úroky z úvěru.** Tuto formu snížení daňového základu využívá celkem 5 zaměstnanců organizace. Výše úroků u některých zaměstnanců dosahuje vyšší částky, která má vliv na snížení daňového základu a tím vyšší hodnoty vráceného přeplatku.

- **Bezúplatné plnění.** Tato forma možnosti snížit daňový základ je v organizaci zanedbatelná. Uplatňují ji 4 zaměstnanci a jedná se především o bezúplatné dárcovství krve.

Ostatní možnosti daňové optimalizace zaměstnanci příspěvkové organizace nevyžívají.

6.7.1 Výhody a nevýhody ročního zúčtování daně

Výhoda

Výhodou ročního zúčtování daně pro zaměstnance, který splňuje podmínku možnosti provést roční zúčtování daně je skutečnost, že veškeré podklady týkající se ročního zúčtování daně odevzdá na mzdovou účtárnu do 15. února, podepíše prohlášení poplatníka daně, kde žádá o provedení ročního zúčtování a dále nic jiného neřeší. Veškerou odpovědnost na vyúčtování daně nese plátce daně. Mzdová účetní mu provede roční zúčtování daně a výši přeplatku obdrží zaměstnanec ve mzdě za měsíc únor. Nejpozději tedy vyplacený přeplatek obdrží zaměstnanec v březnu ve výplatě za únor. Zaměstnanec tak může s penězi disponovat dříve, než vyplatí přeplatek finanční úřad při přiznání k dani, není zodpovědný za vyúčtování daně, za které by v případě přiznání k dani zodpovědný byl. Roční zúčtování daně nese pro zaměstnance také výhodu v případě nedoplatku, nedojde k jeho vybírání. Veškeré přeplatky zaměstnanec nevrací.

Nevýhoda

Roční zúčtování daně provedené zaměstnavatelem však může být pro zaměstnance v určitém případě i nevýhodné. Pokud zaměstnanec v průběhu roku 2014 pracoval jen část roku, měl podepsáno prohlášení k dani a zbylou část byl vedený v evidenci Úřadu práce a měl při tom jen malý příjem z dohody o provedení práce, u které mu byla sražená daň dle zvláštní sazby. Pokud tento pracovník uplatňoval daňové zvýhodnění na 2 děti a v průběhu roku nedosáhl šestinásobku minimální mzdy je výše jeho přeplatku v rámci provedení ročního vyúčtování značně rozdílná, pokud bude tomuto pracovníkovi provedeno roční zúčtování daně, nebo pokud si tento pracovník podá přiznání k dani.

Tabulka 5: Praktický příklad výhody zaměstnance podat si priznání k dani v určitém případě (vlastní zpracování)

Roční zúčtování (v Kč)		Daňové priznání (v Kč)
Úhrn příjmů	48 000	53 000 (48 000+5 000 DPP)
Úhrn povinného pojistného	16 320	16 320
Dílčí základ daně	64 320	69 320
Nezdanitelné částky	0	0
Základ daně zaokrouhlený	64 300	69 300
Vypočtená daň	9 645	10 395
Základní sleva	24 840	24 840
Daň po slevě	0	0
Úhrn záloh	0	750 (srážková daň z DPP)
Daňové zvýhodnění nárok	26 808	26 808
Daňové zvýhodnění slevou	0	0
Daňové zvýhodnění bonus	7 556	26 808
Doplatek ke zúčtování	0	750 přeplatek na dani
		7 556 vyplacený daňový bonus
		19 252 Doplatek bonusu
		20 002 Přeplatek celkem

Z tabulky je zřetelné, že výhodnější v tomto případě pro zaměstnance je podat si daňové priznání, protože v daňovém priznání může sloučit příjem z hlavní činnosti i příjem z dohody o provedení práce a tím dosáhne příjem, který splňuje podmínku dosažení šesti násobku příjmu za zdaňovací období. Srážkovou daň zahrne do úhrnu zaplacených záloh. Při dosažení šesti násobku příjmu minimální mzdy příslušné pro zdaňovací období může zaměstnanec uplatnit daňové zvýhodnění v rámci celého roku na 2 děti. Zaměstnanec tak při podání daňového priznání získá 20 002 Kč daňového bonusu, který by při ročním zúčtování daně u svého zaměstnavatele neobdržel z důvodu nízkých příjmů.

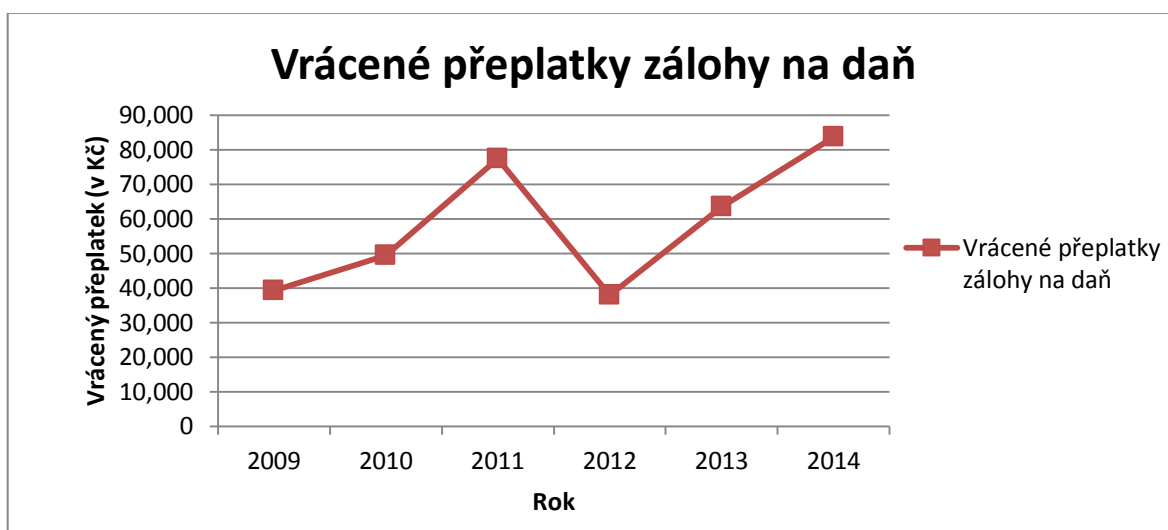

6.7.2 Analýza ročního zúčtování daně v PO

Tabulka 6: Vrácené přeplatky zálohy na daň v letech 2009 - 2014 (vlastní zpracování)

Rok	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Vrácené přeplatky zálohy na daň (v Kč)	39 210	49 440	77 527	37 972	63 633	83 739

Graf 1: Analýza ročního zúčtování daně v letech 2009 – 2014 (vlastní zpracování)

Spojnicový graf, který zachycuje výsledky ročního zúčtování daně za období 2009 – 2014, ukazuje, že až na výkyv hodnoty v roce 2012, kdy výše ročního zúčtování činilo pouhých 37 972 Kč, dochází v jednotlivých letech k pozvolnému zvyšování vyplacených přeplatků daňových záloh.

Vyúčtování daně za rok 2009

V tomto roce bylo provedeno vyrovnání daně 33 zaměstnancům, kteří si požádali o vyrovnání daně. Mezi žadateli byli i zaměstnanci, kteří už v organizaci nepracovali, ale splňovali podmínku vyrovnání daně. Ostatní zaměstnanci měli povinnost podat přiznání k dani u svého daňového správce. Vyrovnání v roce 2009 činilo celkem 39 210 Kč z toho 94 % se týkalo vyrovnání daně a kompenzace - doplatek bonusu činil 6 % z celkové výše. V tomto roce uplatňovali daňové zvýhodnění pouze 2 zaměstnanci celkem na 3 děti. Vyšší podíl na vrácení přeplatku v tomto roce činila dlouhodobá absence zaměstnanců a bývalého pracovníka, kteří si v rámci ročního zúčtování daně mohli uplatnit celkovou

slevu na zaměstnance. Výše vráceného přeplatku z důvodu uplatnění životního pojištění, penzijního připojištění a úroků byla nižší.

Vyúčtování daně za rok 2010

V tomto roce bylo provedeno vyrovnání daně 35 zaměstnancům. Zbývajícím zaměstnancům měli povinnost podat přiznání daně. Vyrovnání daně činilo celkem 49 440 Kč, z toho vyrovnání činilo 92 % a kompenzace vyrovnání daňového přeplatku s daňovým zvýhodněním činilo 8 % z celkového vyrovnání. Daňové zvýhodnění uplatňovali v ročním zúčtování daně celkem 4 zaměstnanci. Zvýšení vrácené zálohy bylo důsledkem dlouhodobé pracovní neschopnosti u pěti zaměstnanců, jejichž vrácená záloha se pohybovala v průměru od 7 500 Kč na osobu, dále se zvýšil doplatek na daňovém bonusu z 6 % na 8 %. Optimalizace vlivem životního pojištění, důchodového připojištění a úroků z úvěru byla opět nižší, srovnatelná s předchozím rokem.

Vyúčtování daně za rok 2011

V roce 2011 dosáhl doplatek ze zúčtování výše 77 527 Kč a byl proveden 34 zaměstnancům. Z toho 57 360 Kč činilo vyrovnání daně a kompenzace – přeplatek na zálohách na daň a doplatek bonusu činil 20 167 Kč. Daňové zvýhodnění uplatňovalo v ročním zúčtování daně celkem 6 zaměstnanců. Sleva na zaměstnance v rámci celého roku činila 82 % z celkové zálohy a byla důsledkem odchodu do starobního důchodu 4 zaměstnankyň v průběhu roku a dlouhodobé absence 5 zaměstnanců. Daňový bonus se podílel 26 % na vráceném přeplatku a zbylá část vrácené výše byla důsledkem daňové optimalizace z důvodu životního pojištění, důchodového připojištění a úroků. Hodnota darů byla zanedbatelná.

Vyúčtování daně za rok 2012

V roce 2012 dosáhl doplatek ze zúčtování výše 37 972 Kč. Z toho činilo 93 % Kč vyrovnání daně a kompenzace – přeplatek na zálohách na daň a doplatek bonusu činil 7 %. Daňové zvýhodnění v ročním zúčtování uplatnili 4 zaměstnanci. Výsledek ročního zúčtování daně byl nejnižší za sledované období z důvodu nejnižšího počtu žádostí o provedení ročního zúčtování daně. Roční zúčtování daně bylo provedeno 26 zaměstnancům z celkového počtu 40. Na výši vrácené zálohy měly vliv dlouhodobější nemoci u 3 zaměstnanců. V tomto roce nebylo žádné vyšší vyrovnání daně související s daňovým zvýhodněním na děti, protože byla uplatňována měsíčně během celého období.

Vyúčtování daně za rok 2013

V roce 2013 dosáhl doplatek výše 63 633 Kč. Vyrovnání činilo 42 % a kompenzace na zálohách na daň a doplatek bonusu činila 58 %. Daňové zvýhodnění v roce 2013 uplatnilo v rámci celého roku celkem 7 zaměstnanců. Výši vyrovnání daně opět ovlivnila dlouhodobější pracovní neschopnost zaměstnanců. Velmi vysoká kompenzace daňového zvýhodnění byla důsledkem toho, že 1 zaměstnankyně chtěla uplatnit v rámci ročního zúčtování zálohy na daň, daňové zvýhodnění na studující dítě, na které začala uplatňovat nárok v průběhu roku. Této zaměstnankyni příslušel nárok na daňové zvýhodnění celý rok a podmínka pro vyplacení daňového bonusu byla splněna.

Vyúčtování daně za rok 2014

Vyúčtování daně v roce 2014 činilo 83 739 Kč, z toho vyrovnání daně činilo 63% a kompenzace 37 %. Daňové zvýhodnění uplatnilo celkem 10 zaměstnanců. V tomto roce vyrovnání daně dosáhlo nejvyšší hodnoty. Tato výše byla důsledkem opět vyššího počtu dlouhodobě nemocných lidí, kteří během nemoci nemohli uplatnit základní slevu na dani, dále vlivem personálních změn v souvislosti s příjmem a odchodem zaměstnanců, kteří splnili podmínky pro požádání zaměstnavatele o provedení ročního zúčtování daně a podmínku pro výplatu ročního nároku daňového bonusu. Výše vyrovnané daně ovlivnila také nově vzniklá sleva na dani a to školcovné, které bylo možné uplatnit již za rok 2014 a to až do výše minimální mzdy platné pro rok 2014.

6.7.3 Vyhodnocení analýzy

Uvedené hodnoty nám sdělují, že hodnota vráceného přeplatku v rámci ročního zúčtování daně se v jednotlivých letech postupně zvyšuje. Analýzou jednotlivých období bylo zjištěno, že výše ročního zúčtování je sice ovlivněno i počtem žádostí o provedení ročního zúčtování daně, ale podstatná výše vráceného přeplatku je převážně důsledkem dlouhodobé absence zaměstnanců v příspěvkové organizaci, a tím uplatnění základní slevy na dani. V posledních letech dochází také ke zvyšování počtu životních pojištění a úroků z úvěru, kterými zaměstnanci optimalizují své daňové povinnosti. Velký vliv na vyúčtování záloh má i zvyšování počtu zaměstnanců, kteří uplatňují daňové zvýhodnění na děti. S pohledem do budoucna a vzhledem ke zjištěným skutečnostem, že zákonodárci odsouhlasili v legislativě změny a to školcovné, které již bylo možné uplatnit v rámci ročního zúčtování daně za rok 2014 a zvýšení daňového zvýhodnění na děti v roce 2015,

mohu s jistotou předpokládat, že hodnoty vrácených přeplatků na dani a kompenzace v podobě výplaty daňových bonusů budou za rok 2015 vyšší než za rok 2014.

6.8 Vyúčtování daně z příjmů ze závislé činnosti

Vyúčtování daně z příjmů ze závislé činnosti zpracovává organizace po ukončení měsíce února, protože dle § 72 odst. 4 DŘ musí ti, kteří mají zpřístupněnou datovou schránku, podat vyúčtování daně elektronicky. Tedy povinnost odevzdání vyúčtování za rok 2014 je do 20. 3. 2015. Doposud prováděla příspěvková organizace vyúčtování daně z příjmů ze závislé činnosti v listinné podobě, které bylo podáno příslušnému správci daně na podatelně. V roce 2015 již podávala organizace vyúčtování daně i s povinnou přílohou k vyúčtování v elektronické podobě prostřednictvím datové schránky.

6.8.1 Pokuta za opožděné podání vyúčtování daně

V roce 2015 příspěvková organizace podala opožděně vyúčtování daně za rok 2014. Zpoždění činilo 5 pracovních dnů. Pokud by se organizace opozdila více než 5 pracovních dnů, vznikla by jí dle § 250 DŘ povinnost uhradit pokutu a to ve výši 0,5 % z celkové částky daně, která činila pro rok 2014 částku 533 939 Kč.

6.8.2 Vyúčtování daně vybírané srážkou podle zvláštní sazby daně

Příspěvková organizace zaměstnávala v průběhu roku 2014 i zaměstnance na dohodu o provedení práce, jejichž výše odměny činila do 10 000 Kč a zaměstnanci byla provedena srážková daň. Vyúčtování tak jako u zálohové daně organizace provedla prostřednictvím datové schránky.

6.8.3 Snižování v měsíčních zálohách

Vypočtené měsíční zálohy organizace standardně odvádí daňovému správci snížené o daňový bonus. Přeplatky, které organizace vrací zaměstnancům, odečítá v následujících měsíčních zálohách. Pokud přeplatky dosahují vyšší hodnoty, snižuje organizace o tuto částku zálohy více měsíců, což má vliv na účetnictví při čtvrtletní uzávěrce. Do měsíce dubna tak přecházejí pohledávky vůči finančnímu úřadu.

Tabulka 7: Vyúčtování daně z příjmů ze závislé činnosti v letech 2012-2014 (vlastní zpracování)

Období	2012				2013				2014				
	Měsíc	zálohy	daň. bonus	roční vratka	platba FU	zálohy	daň. bonus	roční vratka	platba FU	zálohy	daň. bonus	roční vratka	platba FU
1	30 025	5 471			24 554	37 030	8 746		28 284	32 680	6 826		25 854
2	32 065	5 786	77 527	0	38 785	9 436	37 972	0	32 567	8 310	63 633	0	
3	32 305	6 116		0	38 762	8 798		21 341	36 070	6 841		0	
4	35 057	6 633		3 365	39 430	7 816		31 614	34 547	8 063		16 337	
5	34 427	5 613		28 814	37 397	7 531		29 866	39 189	7 672			31 517
6	32 620	5 621		26 999	39 250	7 801		31 449	38 259	8 122			30 137
7	55 150	3 311		51 839	59 989	4 570		55 419	42 707	6 825			35 882
8	37 750	5 261		32 489	40 585	7 426		33 159	40 487	7 912			32 575
9	34 967	5 583		29 384	37 465	8 626		28 839	49 925	6 025			43 900
10	36 707	5 238		31 469	39 010	7 726		31 284	33 557	7 897			25 660
11	81 424	1 745		79 679	64 414	7 150		57 264	92 311	1 791			90 520
12	49 901	3 605		46 296	66 358	3 904		62 454	61 640	3 805			57 835

Z tabulky vyúčtování daně z příjmů je zřejmé, že odpočty přeplatku jsou v posledních letech odečítány i v měsíci dubnu.

Tabulka 8: Snižování přeplatku z měsíčních záloh v roce 2015 (vlastní zpracování)

Období	2015			
Měsíc	Zálohy (v Kč)	daň. Bonus (v Kč)	roční vratka (v Kč)	platba FU (v Kč)
1	37 137	11 966		25 171
2	34 257	11 959	83 739	-61 441
3	40 107	11 824		-33 158

V tabulce odvedených záloh za rok 2015 se potvrzuje, že vlivem zvýšení platů došlo ke zvýšení vypočtených záloh na dani, ale hlavně došlo ke zvýšení daňových bonusů z důvodu zvýšené částky nároku daňového zvýhodnění na děti. Následkem jsou podstatně nižší zálohové platby finančnímu úřadu. Z jednotlivých hodnot lze předpokládat, že v tomto roce bude organizace odečítat roční zúčtování ve výši 83 739 Kč i v měsíci květnu.

7 FINANČNÍ HOSPODAŘENÍ PŘÍSPĚVKOVÉ ORGANIZACE

Příspěvková organizace hospodaří :

- S prostředky získanými hlavní činností
- S prostředky finančních fondů
- S prostředky získanými doplňkovou činností
- S finančními prostředky přijatými z rozpočtu zřizovatele
- S peněžními prostředky ze státního rozpočtu

Pravidelné měsíční příjmy z hlavní činnosti dosahují výše cca 720 000 Kč. Jedná se o příjmy za nájem bytů zvláštního určení, které jsou fixní, a příjmy za pečovatelské služby a služby v denním stacionáři, které se odvíjí dle odebraných služeb v jednotlivých měsících. Jejich výše je tedy nepravidelná. Výše měsíčních tržeb za služby se pohybuje kolem 190 000 Kč. Ostatní služby nemají žádné příjmy.

Ostatní příjmy příspěvkové organizace nesouvisí s hlavní činností. Jedná se o příjmy z nájmu nebytových prostor, které příspěvková organizace pronajímá. Nebytové prostory jsou pronajaty dodavateli a výrobcí obědů, který má v pronájmu kuchyň a jídelnu, praktickému lékaři a kadeřnici. Měsíční výše za pronájmy činí 42 300 Kč.

Město Uherský Brod, který je zřizovatelem příspěvkové organizace poskytuje organizaci ročně dotaci ve výši cca 1 850 000 Kč. Tato výše je rozdělna na tři platby a první platba bývá připsána organizaci na účet v časovém rozmezí leden až únor. První platba bývá nejvyšší a bývá zpravidla 700 000 Kč - 750 000 Kč.

Peněžní prostředky ze státního rozpočtu tvoří podstatnou část financování organizace. Její výše byla v minulých letech značně úsporná, a proto nemohl být nakupován a obnovován žádný nový majetek ani kvalitní zdravotní pomůcky. V roce 2014 však dotace činila 6 055 620 Kč. Stav finančních fondů se odvíjí na výsledku hospodaření. Výsledek hospodaření je rozdělen dle návrhu vedení příspěvkové organizace do jednotlivých fondů, které musí odsouhlasit zřizovatel. Stav fondů byl k 1. 1. 2015 následující:

Fond odměn	411	81 141 Kč
FKSP	412	21 987 Kč
Fond investiční	416	1 095 331 Kč
Fond rezervní	413	899 932 Kč

Výsledek hospodaření pro rok 2014 činil 284 520 Kč a jeho hodnota bude rozdělena na jednotlivé účty na základě souhlasu zřizovatele.

7.1 Peněžní prostředky příspěvkové organizace v I. čtvrtletí 2015

Problém s finanční hotovostí již v minulosti u organizace vznikl, ale neměl nikdy dopad na platební neschopnost. Faktury a jiné výdaje byly během I. čtvrtletí případně uhrazeny z fondů příspěvkové organizace. V roce 2015 však došlo během měsíce února a března v organizaci k situaci, kdy byla uhrazena pouze část faktur. Organizace má v I. čtvrtletí vyšší zálohy na energie, ale tyto zálohy nebyla v únoru a březnu schopná uhradit. Úhrada byla přesunuta až na měsíc duben. Jednalo se hlavně o faktury za energie a úhrady na provoz a opravy. Otázkou bylo, proč začátek roku 2015 byl pro organizaci kritičtější než v předchozích letech. Odpovědí bylo, že organizace se v předchozích letech podílela na veřejné zakázce na základě smlouvy s Krajským úřadem ve Zlíně. Odsud plynuly zálohy placené předem pro realizaci veřejné zakázky, která uhrazovala i mzdové náklady zaměstnanců podílejících se na veřejné zakázce. Organizace tak disponovala s touto hotovostí již v prvním čtvrtletí. V prosinci v roce 2014 však veřejná zakázka skončila a organizace se v roce 2015 nepodílí na žádné veřejné zakázce.

7.1.1 Příjmy a výdaje

Během posledních 6 let učinila příspěvková organizace úsporná opatření z důvodu nízkých příjmů během I. čtvrtletí, a to tím, že omezila během této doby veškeré výdaje. Povoleny jsou pouze ty nejnnutnější, týkající se pořízení důležitých provozních nákladů a nutných oprav. Důvodem jsou velmi nízké peněžní prostředky, které má organizace k dispozici až do příchodu dotace z veřejného rozpočtu. Tato je organizaci připsána na účet až v průběhu měsíce dubna většinou po 20. kalendářním dni. Do té doby hospodaří organizace pouze s prostředky z fondů, příspěvkem od zřizovatele, a příjmy z hlavní činnosti a doplňkové činnosti.

V následujících tabulkách jsou zachyceny příjmy a výdaje příspěvkové organizace během I. čtvrtletí 2015.

Tabulka 9: Příjmy příspěvkové organizace v I. čtvrtletí 2015 (vlastní zpracování)

Příjmy (v Kč)	Leden 2015	Únor 2015	Březen 2015	Celkem
Z hlavní činnosti	683 000	678 000	681 000	2 042 000
Z doplňkové činnosti	42 300	42 300	42 300	126 900
Dotace zřizovatele		720 000		720 000
Dotace ze státního rozpočtu	0			0
Celkem	725 300	1 440 300	723 300	2 888 900

V tabulce jsou zaznamenány příjmy v průběhu I. čtvrtletí. Dotace od zřizovatele byla připsána na účet 3. 2. 2015 a činila 720 000 Kč. Příjmy z 90 % z hlavní činnosti jsou připsány na bankovní účet vždy 12. kalendářní den. V případě, že tento den připadá na den pracovního klidu, je tento příjem připsán na účet den následující. Zbylých 10 % příjmu z hlavní činnosti je připsán na účet 24. den v měsíci. Jedná se o dva platební termíny, kdy klienti platí nájem i služby.

Tabulka 10: Výdaje příspěvkové organizace v I. čtvrtletí 2015 (vlastní zpracování)

Výdaje (v Kč)	Leden 2015	Únor 2015	Březen 2015	Celkem
Mzdové náklady	1 041 797	826 640	888 340	2 756 777
Výdaje z pokladny	5 870	13 500	6 790	26 160
Úhrada dodavatelům FA	428 700	386 700	368 200	1 183 600
Celkem	1 476 367	1 226 840	1 263 330	3 966 537

Výdaje v I. čtvrtletí jsou podstatně vyšší než jednotlivé příjmy, pouze v únoru tomu tak není, protože zřizovatel odeslal příspěvkové organizaci finanční dotaci. Pokud se zaměřím na příjmy z hlavní činnosti a doplňkové činnosti zjišťuji, že příjem nepokryje ani celkové náklady na mzdy, které jsou včetně zdravotního a sociálního pojištění za zaměstnavatele. V následující tabulce se budu zabývat cash flow přímou metodou v organizaci během I. čtvrtletí.

Tabulka 11: Cash flow SSUB v I. čtvrtletí 2015 (vlastní zpracování)

Měsíc	Leden 2015	Únor 2015	Březen 2015
Příjmy v (Kč)	725 300	1 440 300	723 300
Výdaje v (Kč)	1 476 367	1 226 840	1 263 330
Příjmy – Výdaje v (Kč)	-751 067	213 460	-540 030

Údaje v tabulkách jednoznačně ukazují velký rozdíl mezi příjmy a výdaji v měsících lednu a březnu, které jsou měsíci kritickými. Výdaje za I. čtvrtletí jsou o 1 077 637 Kč vyšší než příjmy.

7.1.2 Peněžní stav v jednotlivých měsících

Hlavní zdroje příjmů v příspěvkové organizaci jsou v I. čtvrtletí již výše jmenované dotace od zřizovatele a příjmy z hlavní činnosti a doplňkové činnosti. Mzdové náklady a náklady na provoz a nákup majetku by měly být v této době pokryty pouze z těchto příjmů. Dotace ze státního rozpočtu organizace dostává na účet až v měsíci dubnu. Do této doby organizace uhrazuje výdaje ze svých příjmů. Doposud mzdové náklady činily výši cca 750 000 Kč. Od listopadu 2014 došlo nařízením vlády ke zvýšení mezd a od 1. 1. 2015 došlo k dalšímu zvýšení mezd u sociálních pracovníků a pracovníků v sociálních službách. Tímto se zvýšily celkově mzdové náklady.

S pohledem na tyto skutečnosti usuzuji, že podobným problémem se zabývá více neziskových sektorů a hrozbu pro příspěvkovou organizaci vidím do budoucna v ročním zúčtování daně, která se na základě zjištěných informací postupně zvyšuje a tím podstatně zvyšuje výdaje na mzdy v měsíci březnu v době, kdy organizace má malé množství peněžních prostředků pro hospodaření.

Počáteční stav peněz v příspěvkové organizaci byl k 1. 1. 2015 celkem 2 544 117 Kč.

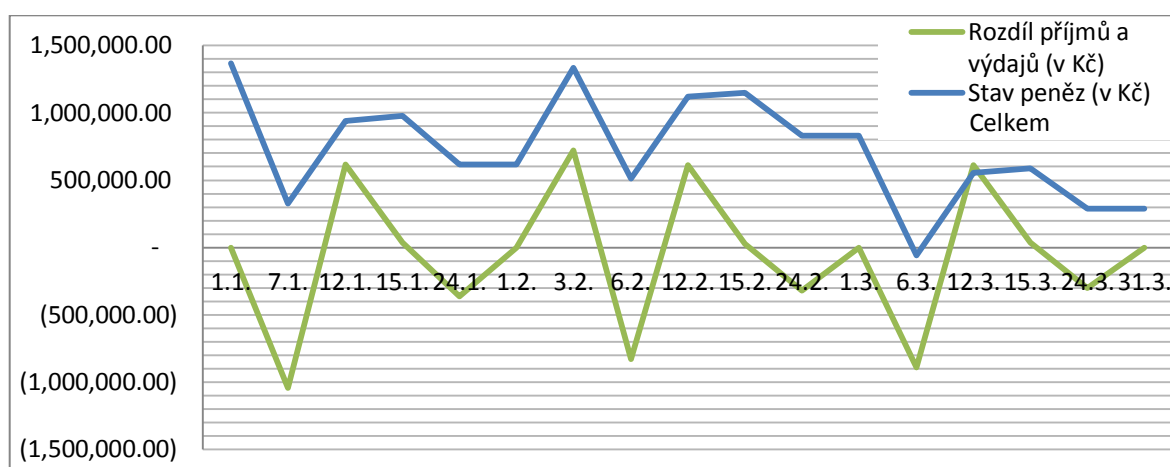
Z toho však činily fond investiční a fond odměn celkem 1 176 472 Kč, které organizace čerpá jen k daným účelům. Fond FKSP má bankovní účet zvlášť. Peněžní prostředky disponibilní pro výdaje tedy činily k 1. 1. 2015 celkem 1 367 645 Kč.

V následující tabulce se zaměřím na skutečný stav peněz, které má organizace v jednotlivých měsících k dispozici.

Tabulka 12: Peněžní prostředky v I. čtvrtletí 2015 (vlastní zpracování)

Měsíc	Leden 2015	Únor 2015	Březen 2015
Počáteční stav (v Kč)	1 367 645	616 578	830 038
Příjmy (v Kč)	725 300	1 440 300	723 300
Výdaje (v Kč)	1 476 367	1 226 840	1 263 330
Konečný stav (v Kč)	616 578	830 038	290 008

Graf 2: Peněžní prostředky v I. čtvrtletí 2015 (vlastní zpracování)

Pokud se zaměřím na konečný stav v měsíci lednu 616 578 Kč, tak zjišťuji, že pokud by se opozdila platba od zřizovatele, měla by organizace problém s úhradou mezd zaměstnancům, protože výplaty se odesílají běžně kolem 7. dne a příjmy z činnosti jsou na bankovní účet připsány až 12. den. Tady ale nevidím ještě příliš velký problém, protože výplatní termín je směrnici stanoven na 15. den a úhrada mezd by mohla být provedena, i když by zřizovatel zaslal dotaci během měsíce února později. Organizace však vyplácí pravidelně mzdy 7. den v měsíci.

V březnu však byla situace podstatně horší, protože stav k 1. březnu byl celkem 830 038 Kč a mzdové náklady byly celkem 888 340 Kč. Mzdy zaměstnancům byly uhrazeny opět 7. 3. 2015. Ekonomický úsek musel řešit situaci snížením fondu odměn a to částkou 58 302 Kč. Tato hotovost byla opět navracena na účet z příchozích příjmů 12. 3. 2015.

Z mého pohledu zde vidím, že pokud by nebylo provedeno roční zúčtování daně v tomto měsíci, nemusela by organizace čerpat peníze z fondu odměn.

Důsledkem jsou dopady v této době na platební neschopnost příspěvkové organizace, i když jsou provedena úsporná opatření v podobě minimalizace výdajů.

Příspěvkové organizaci Roční zúčtování daně vyplacené zaměstnancům, bude sice organizaci vráceno postupným snižováním plateb, ale z mého pohledu jde o finanční prostředky příspěvkové organizace, která v těchto měsících nemůže hospodařit s touto částkou zvláště, když v I. čtvrtletí má k dispozici pouze omezené množství finančních prostředků. Výše ročního zúčtování daně působí příspěvkové organizaci problém během posledních 2 let. V roce 2015 však způsobilo organizaci problém platební neschopnosti.

7.1.3 Jak řeší kritický stav organizace

Příspěvková organizace k 31. 12. kalendářního roku vyčerpá veškeré své rozpočtové prostředky z důvodu návratnosti nepoužitých rozpočtových prostředků. Nepřevádí finanční prostředky do následujícího roku. I v roce 2014 došlo k vyčerpání veškerých rozpočtových prostředků z důvodu zmodernizování majetku.

V lednu příspěvková organizace disponovala dostatečným množstvím finančních prostředků a neměla problém s úhradou mezd ani příchozích faktur. Na tyto úhrady využívá i fond rezervní.

V únoru nebyly uhrazeny některé faktury a jejich úhrada byla přesunuta na měsíc duben z důvodu předpokládané příchozí dotace Upřednostněna byla úhrada mezd zaměstnancům. Výdaje za mzdy byly pokryty z části příjmů a z části rezervního fondu. Zbylá část peněžního příjmu byla ponechána pro nejnnutnější výdaje v případě havarijní situace v provozu.

Březen byl nejvíce kritický, kdy organizace disponovala s nejmenším množstvím finančních prostředků a v tomto měsíci vyplácela mzdy, které obsahovaly roční zúčtování daně ve výši 83 739 Kč. V tomto měsíci upřednostnila organizace výplatu mezd zaměstnanců, ale nemohla uhradit pravidelné zálohy na elektřinu a plyn. Ze strany dodavatele elektřiny byla zaslána upomínka a bylo připomenuto možné odpojení elektrické energie. Také podstatná část faktur byla přesunuta k úhradě až na měsíc duben, kdy bude organizaci připsána dotace ze státního rozpočtu.

7.1.4 Jak minimalizovat kritický stav v I. čtvrtletí

Otázku jak snížit kritickou výši záporné hodnoty cash flow by většina zaměstnavatelů řešila snížením mzdových prostředků, které činí podstatnou část nákladů. Soukromý sektor by v první řadě postupoval snížením pracovníků, aby tak docílil snížení mzdových nákladů. Toto by bylo dobrým řešením v případě, že by šlo o dlouhodobý problém pro

odstranění rizika v podobě nedostatku finančních prostředků. Soukromý sektor má možnost řešit toto krátkodobé riziko i možnostmi různých úvěrů, půjček či prodejem nějakého hmotného majetku. Příspěvková organizace však tímto směrem postupovat nemůže. V případě příspěvkové organizace by snížení stavu zaměstnanců nepřineslo žádné výhody, neboť jde pouze o dvou měsíční kritickou dobu, do doby než příspěvková organizace obdrží transfer z veřejného rozpočtu. Spíše by snížení stavu zaměstnanců, které v současné době odpovídá optimálnímu stavu, přineslo komplikace v podobě odstupného, které by musela organizace vyplatit a nic by tím nezískala, ba naopak zhoršila situaci.

Příspěvková organizace nemůže použít investiční fond ani jiné prostředky k úhradě mezd, než je dáno zákonem, aby tak nedošlo k porušení rozpočtové kázně. V případě půjčky, úvěru a ručení musí postupovat následovně:

„Příspěvková organizace je oprávněna uzavírat smlouvy o půjčce nebo o úvěru jen po předchozím písemném souhlasu zřizovatele. Tento souhlas se nevyžaduje v případě půjček zaměstnancům z fondu kulturních a sociálních potřeb. K dočasnému krytí svých potřeb může získat od svého zřizovatele návratnou finanční výpomoc, jestliže je její vrácení zabezpečeno jejími rozpočtovanými výnosy běžného roku, nejpozději však do 31. března následujícího roku.“

„Příspěvková organizace není oprávněna zajišťovat, ručit za závazky třetích osob, ani jinak je zajišťovat.“ (Maderová Voltnerová a Tégl, 2011 s. 150)

Jak snížit mzdové náklady v kritickém čase? Na základě zjištěných skutečností je viditelné, že výplata ročního zúčtování daně je provedena zaměstnancům právě v kritické době a její výše se stále zvyšuje.

Kritická hlediska

- Zaměstnavatel má povinnost provést roční zúčtování daně všem zaměstnancům, kteří si o jeho provedení požádají a splňují podmínky
- Hodnota ročního zúčtování se bude zvyšovat – výhoda pro zaměstnance, snaha o dosažení co největší optimalizace daňové povinnosti- životní pojištění, a jiné zákonem dané možnosti snížení daňového základu
- Zvyšování daňových bonusů – výše daňových zvýhodnění je vlivem legislativní změny pro rok 2015 vyšší a v rámci ročního zúčtování je větší pravděpodobnost vrácení vyšší hodnoty daňových bonusů než doposud

Pokud vezmu v potaz všechny zjištěné skutečnosti, že roční zúčtování daně je zaměstnavatel povinen provést a z předchozích tabulek lze zcela jistě předpokládat vyšší vrácenou hodnotu vyúčtování daně z příjmů v následujících letech, s ohledem na dodržení rozpočtových pravidel a skutečného finančního stavu fondu rezervního a fondu odměn, napadla mě 3 řešení jak řešit kritické období v I. čtvrtletí.

- 1) Žádost o poukázání chybějící částky vyplacené plátcem daně poplatníkům na měsíčních daňových bonusech
- 2) Požádat zřizovatele o změnu poskytnutí dotace – zvýšením první jednorázové platby a snížením četnosti plateb, tak, aby v celkové sumě odpovídala roční dotaci.
- 3) Posunout provedení ročního zúčtování do výplat za měsíc březen a vyplatit finanční obnos ve výplatním termínu v měsíci dubnu.

7.1.4.1 Žádost o poukázání chybějící částky

Žádost může podat plátce dle § 38 ch odst. 5 ZDP, na tiskopise vydaném Ministerstvem financí. Finanční úřad vratitelný přeplatek vrátí plátcovi nejpozději do 20 dnů od doručení této žádosti. Vzhledem k tomu, že se jedná jen o poukázání částky ve výši daňových bonusů, neřeší žádost o poukázání chybějící částky zbylou výši odečtenou od zálohové daně v daném měsíci, kterou hradí plátce ze svých prostředků.

7.1.4.2 Změna výše dotace od zřizovatele

Zřizovatel na základě žádosti své příspěvkové organizace může posoudit závažnost a důvod žádosti o změnu platby dotace. Tato cesta jak zajistit finanční prostředky pro měsíc březen vyhovuje a řeší situaci daleko lépe než částka, kterou může poukázat finanční úřad plátcovi. Jde však o to, že zřizovatel návrh organizace musí projednat a schválit radou města. Zřizovatel tak bude muset změnit i svůj rozpočet. V rámci rozpočtových pravidel je dle § 34 v odstavci úvěrů, půjček a ručení příspěvkové organizace uvedeno, že příspěvková organizace může získat k dočasnému krytí svých potřeb návratnou finanční výpomoc od svého zřizovatele, kterou však musí navrátit nejpozději do 31. března následujícího roku.

7.1.4.3 Posun vyplacení ročního zúčtování daně

Nejoptimálnější řešení pro kritické období v I. čtvrtletí pro příspěvkovou organizaci bych navrhovala v posunu vyplacení ročního zúčtování daně z měsíce února do výplat za měsíc

březen. Daňový zákon nám umožňuje v § 38ch v odstavci 4 provedení ročního zúčtování nejpozději do 31. března. Tento způsob je dle mého úsudku nejméně složitý a nezakládá žádnou povinnost podávat žádosti na příslušné úřady. Způsob a doba provedení ročního zúčtování není uvedena v žádné ze směrnic SSUB.

V případě provedení ročního zúčtování daně v měsíci březnu bude výše přeplacených záloh vyplacena v měsíci dubnu. Termín pro výplaty je dle směrnice SSUB 15. den následujícího měsíce, který bych doporučila organizaci zvláště v I. čtvrtletí dodržet. Organizace provádí běžně úhradu mezd zaměstnancům na účet již od 5. do 7. kalendářního dne v daném měsíci. Navrhovala bych v únoru zpracovat mzdy bez ročního zúčtování a posunout tak výpočet až na měsíc březen. Tak by organizace mohla uhradit více závazků. Roční zúčtování daně by bylo vyplaceno až v dubnu dle směrnice ve výplatním termínu. V měsíci dubnu již bude organizaci připsána dotace ze státního rozpočtu a organizace nebude mít problém s finančními prostředky. Tady bych chtěla upozornit, že příspěvková organizace, výplatou s dřívějším termínem než je směrnicí dáno, si způsobuje zbytečné finanční problémy.

7.1.4.4 Identifikace, řízení, eliminace rizik

Identifikovat riziko znamená správně ho rozpoznat, popsat a definovat. Je důležité upozornit vedoucí pracovníky na vznik možných rizik, jejich vyhodnocení a minimalizování. Jedná se o rizika finanční, provozní a právní. Některá rizika jsou těžko rozpoznatelná. Za řešení a minimalizování vzniklých rizik je zodpovědná ředitelka příspěvkové organizace. Tato rozhoduje o řešení rizik s cílem co nejefektivněji využít veřejné prostředky.

Vnitřní kontrolní systém v organizaci postupuje systémem, kdy je prováděna kontrola od vzniku závazku až po jeho splnění. Směrnice č. 3/2012 Finanční kontrola se zmiňuje i o povinnosti kontroly faktur přijatých i vydaných, dále o kontrole v oblasti ostatních závazků, příjmů a výdajů v hotovosti a výplat mezd v souladu s předpisy. Správce rozpočtu, kterým je vedoucí pracovník kontroluje čerpání rozpočtových prostředků z hlediska výše a času.

Dle zjištěné analýzy a četnosti vyskytujícího se rizika v podobě vyplacení finanční výše ročního zúčtování daně a vznikem platební neschopnosti některých závazků jsem navrhla určitá opatření, jak postupovat při snížení rizika platební neschopnosti příspěvkové

organizace v kritické době. Navrhuji též organizaci vypracovat směrnici pro řízení rizik s vydefinováním postupu řízení příjmů a výdajů se zaměřením na I. čtvrtletí.

Příspěvková organizace SOCIÁLNÍ SLUŽBY UHERSKÝ BROD využívá možnosti zapojení se do veřejných zakázek s různými cíly. Zaměstnanci této organizace pracují pro své klienty s vysokým nasazením a snahou zapojit klienty do normálního života. Největší odměnou pro organizaci je dosažení svého cíle s co nejefektivnějším využitím veřejných prostředků.

ZÁVĚR

V bakalářské práci jsem se zabývala vyúčtováním daně z příjmu ze závislé činnosti za posledních 5 let v příspěvkové organizaci SOCIÁLNÍ SLUŽBY UHERSKÝ BROD a její analýzou. Zjišťovala jsem výši mzdových nákladů a výši vráceného přeplatku ročního zúčtování daně a důvody její výše. Zabývala jsem se možnostmi optimalizace daně a zkoumala jsem, zda v určitém případě je výhodnější požádat zaměstnavatele o vyrovnání daně, nebo zda je výhodnější podat příznání k dani. Dále jsem se zaměřila na předpoklad, v jaké výši se bude odvíjet roční zúčtování daně za rok 2015.

Příspěvková organizace SOCIÁLNÍ SLUŽBY UHERSKÝ BROD, je jednou ze služeb, která nabízí širokospektré možnosti poskytování služeb od dětských klientů, přes poskytnutí pomoci rodinám, pomoc a rozvoj klientů s mentálním postižením až k poskytnutí služeb a péče seniorům. K dnešnímu dni zaměstnává 38 zaměstnanců na hlavní pracovní poměr, z nichž 5 pracovníků v sociálních službách pracuje na domech s pečovatelskou službou v Suché Lozi a Starém Hrozenkově. Ostatní zaměstnanci mají místo svého výkonu v Uherském Brodě.

Zjistila jsem důležitost problému příspěvkové organizace s příjmy a výdaji v I. čtvrtletí a i když zohledňuji, že příspěvkové organizace patří mezi subjekty, které nebyly zřízeny za účelem zisku, výše výdajů není zanedbatelná a způsobuje organizaci v průběhu I. čtvrtletí značné problémy s úhradou svých závazků. Při této analýze jsem spolupracovala s ekonomickým oddělením příspěvkové organizace.

V souvislosti se zjištěným rizikem bych organizaci navrhovala změnu způsobu výplaty vrácené zálohy s přesunem z měsíce února na měsíc březen, který je v souladu s daňovým zákonem. Dále bych doporučila dodržení výplatního termínu, který je organizací určen na 15. den následujícího měsíce po vzniku nároku na mzdy. Za nejdůležitější však považuji vypracování vnitřní směrnice pro řízení rizik a postup k jejich eliminaci v kritickém čase tak, aby nedocházelo k platební neschopnosti organizace během této doby.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

- [1] ALINČE, František a Ivan TOMŠÍ, 2010. *Katalog prací*. 1. vydání. Olomouc: ANAG 503 s. ISBN 978-80-7263-614-3.
- [2] ANDRAŠČÍKOVÁ, Mária et al., 2014. *Zákoník práce: prováděcí nařízení vlády a další související předpisy: s komentářem k 1. 1. 2014. 8. Aktualizované vydání*. Olomouc: ANAG, 1247 s. ISBN 978-80-7263-850-5.
- [3] BOEIJEN-OSTASZEWSKA, Ola van, SCHELLEKENS, Marnix. *European tax handbook 2012*, Amsterdam:IBFD, c2012, 974 s. ISBN 978-90-8722-134-8.
- [4] BOEIJEN-OSTASZEWSKA, Ola van, SCHELLEKENS, Marnix. *European tax handbook 2014*, Amsterdam:IBFD, c2014, 1026 s. ISBN 978-90-8722-241-3.
- [5] CHLÁDKOVÁ, Alena, 2010. *Platy Odměňování zaměstnanců ve veřejných službách a správě od 1. 10. 2010. 4. Aktualizované a rozšířené vydání*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 448 s. ISBN 978-80-7357-566-3.
- [6] LOŠTÁK, Milan a Petr PELECH, 2014. *Roční zúčtování daně z příjmů ze závislé činnosti za rok 2014. 19. aktualizované vydání* Olomouc: ANAG, 296 s. ISBN 978-80-7263-915-1.
- [7] MADEROVÁ, VOLTNEROVÁ, Karla a Petr TÉGL, 2011. *Vztahy mezi zřizovatelem a příspěvkovou organizací ÚSC*. Olomouc: ANAG 191 s. ISBN 978-80-7263-664-8.
- [8] MARKOVÁ, Hana, 2015. *Daňové zákony 2015: úplná znění platná k 1. 1. 2015. 24. vyd.* Praha: Grada 272 s. ISBN 978-80-247-5507-6.
- [9] PELECH, Petr, 2014. *Zdanění mezd, platů a ostatních příjmů ze závislé činnosti v roce 2014. 22. Aktualizované vydání*. Olomouc: ANAG, 343 s. ISBN 978-80-7263-852-9.
- [10] ŠTEKER, Karel a Milana OTRUSINOVÁ, 2013. *Jak číst účetní výkazy 1. vydání* Praha: GRADA PUBLISHING, 264 s. ISBN 978-80-247-4702-6.
- [11] ŠTOHL Pavel, 2012. *Daně výklad a praktické příklady. 2. Vydání* Havlíčkův Brod: SOUKROMÁ VYSOKÁ ŠKOLA EKONOMICKÁ ZNOJMO, 146 s. ISBN 978-80-87314-23-4.
- [12] ŠUBRT, Bořivoj et al., 2014. *Abeceda mzdové účetní 2014. 24. aktualizované vydání*. Olomouc: ANAG, 607 s. ISBN 978-80-7263-851-2.
- [13] ŠUBRT, Bořivoj et al., 2015. *Abeceda mzdové účetní 2015. 25. aktualizované vydání*. Olomouc: ANAG, 623 s. ISBN 978-80-7263-922-9.

ELEKTRONICKÉ ZDROJE

- [14] Akont.cz: *Daňové plánování a optimalizace* [online]. [cit. 2015-03-18]. Dostupné z: <http://www.akont.cz/cz/danove-planovani-a-optimalizace>.
- [15] Daňový portál: *Roční zúčtování k dani z příjmů za rok 2014 se blíží* [online]. [cit. 2015-03-08]. Dostupné z: <http://www.danovy-portal.com/aktuality/rocnizuctovani-k-dani-z-prijmu-za-rok-2014-se-blizi>.
- [16] Ing. Martin Děrgel: *Roční zúčtování záloh 2014 zaměstnavatelem* [online]. [cit. 2015-03-02]. Dostupné z: <http://portal.pohoda.cz/dane-ucetnictvi-mzdy/dan-z-prijmu/rocnizuctovani-zaloh-2014-zamestnavatelem/>.
- [17] Finanční správa: *Dotazy a odpovědi k uplatňování slevy na dani pro starobní důchodce* [online]. [cit. 2015-02-20]. Dostupné z: <http://www.financnisprava.cz/cs/dane-a-pojistne/dane/dan-z-prijmu/dotazy-a-odpovedi/casto-kladene-dotazy-sleva-na-dani-pro-starobni-duchodce-5391>.
- [18] Jaroslava Křížová: *Vyúčtování DP ze závislé činnosti* [online]. [cit. 2015-03-13]. Dostupné z: <http://www.otazkyodpovedi.cz/cz/otazky/vyuctovani-dp-ze-zavisle-cinnosti.1-8279.html>.
- [19] Ministerstvo financí České republiky: *Daňové tiskopisy* [online]. [cit. 2015-02-12]. Dostupné z: <http://www.mfcr.cz/cs/verejny-sektor/regulace/dane/danove-tiskopisy>
- [20] Ministerstvo financí České republiky: *Vyhláška o rozpočtové skladbě – č. 323/2002 Sb.* [online]. [cit. 2015-02-18]. Dostupné z: <http://www.mfcr.cz/cs/legislativa/legislativni-dokumenty/2002/vyhlaska-c-323-2002-sb-3461>.
- [21] *Zákony pro lidi.cz: Předpis č. 250/2000 Sb.* [online]. [cit. 2015-03-15]. Dostupné z: <http://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-250>.

SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK

DŘ Daňový řád

EU Evropská unie

NV Nařízení vlády

SSUB SOCIÁLNÍ SLUŽBY UHERSKÝ BROD

ZDP Zákon o dani z příjmu

ZP Zákoník práce

SEZNAM GRAFŮ

Graf 1: Analýza ročního zúčtování daně v letech 2009 – 2014 (vlastní zpracování)	49
Graf 2: Peněžní prostředky v I. čtvrtletí 2015 (vlastní zpracování)	58

SEZNAM TABULEK

Tabulka 1: Počet zaměstnanců SSUB v letech 2011 až 2015 (vlastní zpracování)	42
Tabulka 2: Počet zaměstnanců uplatňující daňové zvýhodnění v letech 2011 – 2015 (vlastní zpracování)	44
Tabulka 3: Vliv daňového zvýhodnění a daňové slevy na čistou mzdu v roce 2014 (vlastní zpracování)	45
Tabulka 4: Srovnání výše daňového bonusu v letech 2014 a 2015 (vlastní zpracování)	45
Tabulka 5: Praktický příklad výhody zaměstnance podat si přiznání k dani v určitém případě (vlastní zpracování)	48
Tabulka 6: Vrácené přeplatky zálohy na daň v letech 2009 - 2014 (vlastní zpracování)	49
Tabulka 7: Vyúčtování daně z příjmů ze závislé činnosti v letech 2012-2014 (vlastní zpracování)	53
Tabulka 8: Snižování přeplatku z měsíčních záloh v roce 2015 (vlastní zpracování)	53
Tabulka 9: Příjmy příspěvkové organizace v I. čtvrtletí 2015 (vlastní zpracování)	56
Tabulka 10: Výdaje příspěvkové organizace v I. čtvrtletí 2015 (vlastní zpracování)	56
Tabulka 11: Cash flow SSUB v I. čtvrtletí 2015 (vlastní zpracování)	57
Tabulka 12: Peněžní prostředky v I. čtvrtletí 2015 (vlastní zpracování)	58